

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrtno Din 9.—, no-
zemstvo Din 64.—.
Poštno-čkovni rač. 10.303.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z MESEČNO PRILOGO „NAŠ DOM“

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Koroška c. 5.
Telefon 2113

Cene inseratom: cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—,
četrt strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—.
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.20.

Obžalovanja vreden odgovor.

Papež Pij XI. je o božičnih praznikih 1931 izdal okrožnico »Luč resnice« kot zaključek proslav 1500letnice efeškega vesoljnega cerkvenega zbora, ki je proglasil versko resnico o božjem materinstvu Marijinem. V tej okrožnici je povabil od Rima ločene pravoslavne cerkve, da se zopet združijo z materno katoliško Cerkvijo, da bo zmaga in slava Marijina popolna. Na to od očetovske ljubezni skupnega Očeta vseh kristjanov navdihneno povabilo je poslala odgovor grška pravoslavna cerkev, koje vrhovni poglavar je grški patriarh v Carigradu. V tem odgovoru izjavlja grška pravoslavna cerkev, da priznava rimskemu papežu samo formalno častno predstvo, kakor je bilo priznano na efeškem cerkvenem zboru takratnemu papežu Celestinu. Več ne. Torej ne predstvo oblasti. Kot nekaj razlog se v tem odgovoru navaja, da rimski papež Celestin ni hotel vladati tudi grško cerkev ter da ni izvrševal oblasti nad patriarhi v Carigradu, Antiohiji in Aleksandriji, torej nad poglavarji grške cerkve na vzhodu.

Kakšna pa so zgodovinska dejstva? Papež Celestin je vladal Cerkev od leta 422 do 432. Za njegovega vladanja je nastopil carigrajski patriarh Nestorij s krivim naukom, trdeč, da Kristus ni pravi Bog in torej Marija ni Mati božja. Ko je ta nevarna kriva vera, ki bi bila izpodkopala temelje krščanstvu, se začela širiti po grški cerkvi, se je aleksandrijski patriarh sv. Ciril takoj obrnil na rimskega papeža ter mu nujno priporočal, naj to krivo vero obsodi in njeno razširjanje zatire. V svojem pismu je aleksandrijski patriarh poudaril, da tako ravna, »ker ga stari cerkveni običaj k temu obvezuje«. Ta patriarh grške cerkve torej izjavlja svoje prepričanje, da ima rimski papež po starem cerkvenem običaju, torej po cerkvenem pravu tudi grške cerkve pravico in dolžnost, skrbeti za čistost vere tudi v grški cerkvi. Ali ni torej imel papež Celestin kakor njegovi predniki oblast nad grško cerkvijo? To oblast je priznal sam carigrajski patriarh Nestorij, ker se je v dveh pismih obrnil na najvišjo učečo oblast Cerkve, na papeža, da bi ga pridobil za svojo krivo vero. To se mu kajpada ni posrečilo, marveč je papež Celestin na cerkvenem zboru v Rimu leta 430 obsodil Nestorijev nauk ter mu zapretel, da ga bo kot nadškofa in patri-

arha odstavil ter iz Cerkve izobčil, ako ne prekliče svojega krivega nauka tekom 10 dni po prejemu tega dekreta. Naslednje leto (431) je bil v Efezu v Mali Aziji vesoljni cerkveni zbor, ki je v navzočnosti papeževih zastopnikov sprejel papežev nauk ter izvršil njegovo obsodbo, izrečeno nad Nestorijem. Papež je z največjo pozornostjo zasledoval razvoj dogodkov v grški cerkvi in njegovemu prizadevanju se je posrečilo pomiriti razburjene duhove ter zopet vzpostaviti mir in slovo v grški cerkvi.

Prelistajmo v zgodovini grške cerkve 400 let, ki spričujejo oblast rimskega papeža nad grško cerkvijo vso to dobo. Ustavimo se pri letu 857. V Carigradu je vladal cesar Mihael III., za kojega je opravljal vladne posle njegov stric Bardas, ki je odstavil takratnega carigrajskega patriarha Ignacija ter postavil za carigrajskega nadškofa svetnjaka Focija, ki je bil nato posvečen za škofa. Focij je bil vsiljenec proti pravemu patriarhu Ignaciju, ki je moral v prognanstvo. Focij se je obrnil na rimskega papeža Nikolaja I. s prošnjo, naj ga prizna za patriarha. Papež pa ni hotel priznati Focija, marveč je zahteval, da se mora zakoniti patriarh Ignacij vrniti na svoje nadškofovsko mesto. Nato je Focij začel borbo proti rimskemu papežu in katoliški Cerkvi z namenom, da odtrga

grško cerkev od rimo-katoliške. Takrat se to še ni posrečilo, marveč je naslednik Mihaelov cesar Bazilij Focija dal zapreti v nekem samostanu. Patriarh Ignacij, ki se je vrnil na svoje mesto, in cesar sta se v pismih obrnila na »edinega zdravnika, ki se nad vse odlikuje in je za vse brez izjeme določen, na rimskega papeža«. Ta je poslal v Carigrad svoje zastopnike, ki so predsedovali na 8. vesoljnem cerkvenem zboru v Carigradu leta 869, kjer je bil Focij izobčen. Kar je započel Focij, to je 200 let pozneje dovršil carigrajski patriarh Mihael Cerularij, ki je leta 1043 postal patriarh ter zapeljal grško cerkev v razkol in odpad od Rima.

Prelistajmo zopet 400 let v zgodovini grške cerkve. Ustavimo se pri letu 1453. Turki so grškemu cesarju vzeli pokrajino za pokrajino. Poslednji grški cesar Konstantin XI. je prosil papeža Nikolaja V. pomoči. Papež je poslal svoje zastopnike v Carigrad in 12. decembra 1452 je bila v veličastni cerkvi sv. Modrosti sijajna svečanost, ki naj bi manifestirala slovo med grško in latinsko cerkvijo. Takoj so se dvignili nekateri menihi ter začeli hujskati proti name-ravani zvezi z Rimom. Pridobili so množico, ki je začela zabavljati proti rimskemu papežu, kateremu so mornarji po gostilnah v pristanišču želeli pogubo. Sam veliki admiral grškega brodovja Notaras je izrekel geslo: »Rajše vidim v Carigradu Mohamedov turban kakor pa papeževo tiaro (krono).« To geslo so prevzele množice ter ga s hrupom in šumom razširjale po carigrajskih ulicah. Rajše Mohamedov turban! Kmalu je prišel. Dne 6. aprila 1453 je sultan Mohamed II. prišel z veliko vojsko pred Carigrad. Po hrabri obrambi je mesto padlo 29. maja 1453 v roke turških zmagovalcev. Veličastna cerkev sv. Modrosti je bila spremenjena v turško mošejo, križ se je umaknil turškemu polumescu! Grška pravoslavna cerkev je prišla v odvisnost turške oblasti. Nad cerkvijo sv. Modrosti v Carigradu še vedno kraljuje turški polumesec.

Ali ni nauk zgodovine dovolj jasen? Kdor pa ne razume preteklosti, njega naj bi učila sedanjost! Največja pravoslavna cerkev, to je ruska, bojuje sedaj smrtni boj ne proti Turku, marveč proti še hujšemu nasprotniku krščanstva, proti brezbožnemu boljševizmu. Bo-li ruska pravoslavna cerkev vzdržala ali pa bo nad njo zmagala boljševiška brezbožnost? To je vprašanje življenja ter smrti. Vseučiliški profesor v Münche-

Bivši dolgoletni francoski zunanji minister Briand (levo) in ministrski predsednik Laval (desno), ki je sedaj zunanji minister Francije.

nu frančiškanski pater dr. Schlund je bil v jeseni lanskega leta v Rusiji in sodi o tem sledeče: Ruska pravoslavna cerkev, ki je prej bila vsemogočna, je skoro uničena. Katoliške cerkve ruski boljševizem ni še mogel premagati. Komunizem je dandanes ljudska religija v Rusiji, zlasti mladina je, kakor se vidi, popolnoma pridobljena za brezboštvo. Dr. p. Schlund zaključuje svoje poročilo tako-le: »Še enkrat vprašam: Ali je ruska pravoslavna cerkev uničena za vedno? Odgovarjam: Da, ako ne bo sam Bog spremenil ljudi in stvari v Rusiji.« Mi pa vprašamo: Ali se bo ponovilo v drugi obliki to, kar se je pred 480 leti zgodilo v Carigradu? Rajše rdečo zastavo brezbožnega boljševizma nego papeževo tiaro (krono)! Letos dne 29. maja počenja žalostna 480letnica, kar je Carigrad padel pod oblast mohamedanskega polumesca. Naj bo ta obletnica resen memento za vse prizadete! Naj bo opomin za cerkve, ki so ločene od Rima, da je njihov spas ter blagor vsega krščanstva v zedinbi z Rimom in v priznanju vrhovn papeževe oblasti. V tem je tudi rešitev evropskega človeštva in njegove kulture. Ko bo ta zavest prodrla v tiste kroge, ki so sedaj rimskemu papežu odgovorili na oni obžalovanja vredni način, bodo poslali v Rim drug odgovor.

*

IZ RAZNIH DRŽAV

Avstrijska vlada podala ostavko. Avstrijski kancelar dr. Buresch je podal dne 27. januarja ostavko celotne vlade. Predsednik republike Miklas je sprejel odstop, a je poveril zopetno sestavo vlade dr. Bureschu.

Nova avstrijska vlada je sestavljena pod kancelarjem dr. Bureschom s pomočjo Landbunda. Po izločitvi dr. Schöberla in dr. Schürffa so ostali vsi dosednji ministri. Zunanje zadeve je prevzel kancelar dr. Buresch. Na novo je vstopil v vlado tirolski krščanski socialc dr. Kurt Suschnigg. Vojno ministrstvo je zopet prevzel (petnajstič) K. Vaugoin. Landbund bo imel v vladi dva zaupnika in sicer podkancelarja inženjerja Winklerja in še enega uradnika za bodočega notrajnega ministra. Nova vlada je tale: zvezni kancelar in zunanje zadeve: dr. Buresch, podkancelar: inženjer Franc Winkler, prosveta: Czermak, poljedelstvo in šume: dr. Dollfuss, trgovina: Edvard Heintl, pravosodje: dr. Kurt Suschnigg, vojna: Karl Vaugoin.

Rumunija v plačilnih težavah. Rumunija ima iz preteklega leta poravnati 3 milijarde lejev in od tega dolguje upokojevcem za neizplačane pokojnine 203 milijone lejev. Rumunska narodna banka je dobila kredit v znesku 250 milijonov francoskih frankov od francoske narodne banke. Razen tega je še prejela tudi rumunska vlada kredit v znesku 100 milijonov frankov.

NEGOVANJE LEPOTE.

na medicinsko-kozmetični podlagi, to je nova smer, ki je res dobra, če se za to uporabljajo pripomočki, katerim z medicinske strani ni prigovora, kot so: Fellerjeva Elsa-pomada za zaščito kože in Fellerjeva Elsa-pomada za rast las. Za v naprej poslanih 40 Din 2 lončka brez daljnih stroškov pri lekarnarju Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elsatrg 341, Savska Banovina.

Obrestna mera se bo znižala od 8% na 7½%.

Komunistična vstaja na Španskem ponesrečila. Ruski boljševiki so poslali španskim revolucionarjem 2 milijona pezet za organizacijo vstaje, ki je pričela s splošno stavko po večjih mestih, s požigom nekaterih cerkev ter samostanov in sploh z uničevanjem cerkvenega imetja. Vlada je komunistični prevratni poskus zatrla, zaprla nekaj agitatorjev in vzpostavila zopet red.

Iz nemirnega Daljnega vzhoda. Japonci drže v svojih rokah pretežni del severne Mandžurije. Kitajsko prebivalstvo ni kazalo nikakega odpora pri zasedbi Harbina od strani japonskih čet. V Šanghaju so izkrcali Japonci 5 tisoč mož, ki so zasedli najvažnejše točke v okolici mesta. V Šanghaju se zadnje dni srditi boji.

Zahvala g. Poljšaku.

Podpisana Pauman Helena iz Brezol, občina Podova, izjavljam, da mi je rak že več let nos razjedal. Bila sem dalje časa v mariborski bolnici, pa tudi v ljubljanski in še pri drugih zdravnikih, celo v Sarajevu sem bila eno leto v bolnici, pa nič ni pomagalo. Potem pa sem bila spet v mariborski bolnici, ko je bil g. Poljšak v barakah, in sem prosila, da me njemu predstavijo, česar nisem dosegla. Par dni poprej, ko je bil Poljšak izgnan, so me spustili iz bolnice. Obrnem se takoj do Poljšaka in mi je obljubil, da me ozdravi. Peljala sem se večkrat k njemu v Celje, se zdravila in rak je popolnoma ozdravljen. Zahvaljujem se g. Poljšaku in mu častitam, da je dosegel svoj cilj v inozemstvu.

Brezola pri Podovi št. 38.

Pauman Helena.

*

PO SVETU KATOLIŠKEM

Španski škofje so o novem letu izdali znamenit pastirski list, v katerem določujejo svoje stališče napram sedanjim razmeram v Španiji. Glede na novo ustavo Španije izjavljajo, da določbe, ki se tičejo verskih vprašanj, ne izpolnjujejo niti najmanjše mere zahtev, po katerih se spoštuje verska svoboda. Svete pravice Cerkve se na težak način kršijo in cerkev se izključuje iz javnega in dejavnega življenja naroda, iz postav, vzgoje mladine in celo iz družinskega občestva. Cerkvi se ne priznava niti tista svoboda in tisto splošno pravo, ki ga uživa vsak državljani in vsaka organizacija, marveč se podreja izjemnim

in omejevalnim določbam in predpisom. Vsled tega škofje odločno protestirajo zoper juridičen (pravosloven) napad na pravice in svobodo Cerkve in zahtevajo zakonodajno popravilo teh določb. Kar se tiče ravnanja napram novi državni oblasti, poudarjajo škofje: »Dobro katoličan mora biti ravno na podlagi svoje vere najboljši državljani, zvest svoji domovini, vdan — v območju njenega pravosodstva — zakonito urejeni državni oblasti, naj je vladavinska oblika kakršnakoli. Če sprejemamo režim, to še v nobenem oziru ne pomenja odobravanja in še manj pokorščine nasproti zakonodaji, v kolikor je v danem slučaju v nasprotju z božjim zakonom in s cerkvijo. Zato bo verska in državljanska dolžnost vseh katoličanov, ne da bi zmanjšali ali oslabili spoštovanje, ki so ga dolžni obstoječi oblasti, da se stalno prizadevajo in uporabijo ves svoj vpliv, da nadaljno zlorabo zakonodaje ustavijo in dosedaj izdane krivične ter škodljive zakone izpremene v dobro; to pa v zanesljivem prepričanju, da podajo s takim poštenim in modrim ravnanjem dokaz pametne in dejavne domovinske ljubezni, ne da bi jih mogel obtožiti tudi le sence kake sovražnosti nasproti oblastem, ki jim je poverjeno vodstvo javnih zadev. Končno poudarjajo škofje neizogibno dolžnost katoličanov, da ostanejo edini in složni, da se v javnosti udeležujejo ter da z vsemi močmi podpirajo krščanske liste in časnike.

Jezuitski red v Španiji razpuščen. Dne 24. januarja je objavil Uradni list v Madridu dekret španske vlade, da je na osnovi člena 26 španske ustave jezuitski red razpuščen. V desetih dneh mora prenehati skupno življenje jezuitov, vse imetje Družbe Jezusove se od države zapleni ter se bo porabilo v dobrodelne namene. Pristojne oblasti morajo v desetih dneh predložiti pravošodnemu ministru seznam vseh nepremičnin, ki so vpisane na ime jezuitov. Banke, trgovske družbe, denarni zavodi, ki so bili v zvezah z Družbo Jezusovo, morajo poslati seznam o tekočih računih, vrednostnih papirjih in vsem drugem premičnem imetju jezuitov. Vsa posestva, ki pripadajo jezuitskemu redu, bodo zaplenjena. Ta dekret je vzbudil v katoliških krogih veliko razburjenje. Protestirali so proti njemu španski škofje, protestiral je papež Pij XI., protestirajo tudi katoliški dijaki po španskih vseučiliščih.

Nasilja proti katoliški Cerkvi v Mehiki. Dogodki v Mehiki so napotili sv. Očeta, da je nastopil z odločnim ugovorom. V državi Veracruz je guverner, prosluli Tejeda, povzročitelj Callesovega proticerkvenega gibanja ter postopanja. V omenjeni državi so v zadnjem času požigali cerkve, metali v svetišča bombe, pobijali duhovnike in zagrešili še več raznih nasilstev, da bi prestrašili vernike ter duhovščino. Trije duhovniki so razlagali v mestu Veracruz otrokom katekizem, ko je vdrlo 8 policajev pod vodstvom policijskega predstojnika v hram božji in so oddali strela na tri svečenike. Eden od duhovnikov je sedel sredi med deco, drugi je stal na prižnici in tretji je sedel pri har-

moniju. Slednji je obležal takoj mrtev, prvi je bil težko ranjen in le oni na prižnici se je še pravočasno s pripogibom umaknil krogli. Šef policije se je sam ranil v nogo na ta način, ker ga le lopnila po roki neka ženska v trenutku, ko je hotel sprožiti samokres. V mestu Zelapa je bilo požganih več cerkva in vrženih mnogo bomb v stanovanja katoličanov.

Duhovščina v Mehiki se ne umakne. Poglavar katoliške Cerkve v Mehiki P. Diaz je poslal odprto pismo na vse katoliške duhovnike v Mehiki, v katerem izjavlja, da Cerkev ne more priznati zakona, ki ga je sprejel parlament in po katerem se zm. n. a. število duhovnikov v mestu Mehiki na 25. Opomnil je duhovnike, naj kljub temu zakonu ostanejo na svojih mestih in naprej opravljajo svojo službo.

*

Usodno spremsivo.

Robert Lincoln je bil star 22 let, ko je bil umorjen njegov oče, ki je bil predsednik Združenih ameriških držav. Tedaj, leta 1865, je bil mladi Lincoln v armadi, ki se je borila proti južnim državam. Lepega dne je bil poklican v Washington, kamor je došel zvečer. Pri prihodu so mu povedali, da so njegovi starši v gledišču. Podal se je takoj tje, kaj, da bi se javil očetu. Ko je prestopil prag podjetja, so nesli iz njega — umirajočega očeta, ki je postal žrtev igralca Bootha, ki je bil zagrizen zagovornik suženjstva.

Šestnajst let pozneje. Robert Lincoln je bil vojni minister. Nekega dne je prejel povelje, naj spremlja predsednika Garfielda v Elberon v New-Jersey. V zadnjem trenutku je bil Lincoln zadržan in je brzel na kolodvor, da bi se bil opravičil pri predsedniku. Ko je bil v kolodvorskem poslopju, je čul strele, ki so zadeli predsednika, ki je tuč umrl na posledicah.

Dne 6. septembra 1901 je potoval predsednik Viljem Mac Kinley k otvoritvi razstave v Buffalo. Na razstavo je bil povabljen tudi Lincoln. Stopil je v Buffalo baš v trenutku, ko je umrl predsednik, zadet od krogle anarhista Czolgosza. V tretje je našel Robert Lincoln državnega predsednika, h kateremu je bil klican, kot smrtno žrtev atentata.

Ko je bil Lincoln že precej v letih, ga je nekoč prosil predsednik Harding, naj bi se v njegovi družbi udeležil odkritja spomenika na čast njegovemu velikemu očetu Abrahamu Lincoln. Ob tej priliki je rekel povabljeni prijatelj: »Ako bi znali, bi me ne vabili. Je videti, kakor bi hotela usoda, da zadene smrt predsednika baš v moji družbi.« Tokrat se pa njegova slutnja ni uresničila. Da bi bil doživel Lincoln nasilno in zagonetno smrt predsednika Hardinga, zato bi bil mnogo prestar.

*

„Slov. Gospodar“ stane:

Celoletno 32 Din.

Polletno 16 Din.

Četrtno 9 Din.

Duhovniške spremembe. Župnija Dramlje je podeljena g. Alojziju Piršu, kaplanu v Ormožu; provizor je postal pri Sv. Lenartu v Slov. goricah g. Jak. Sajovic; župnijo Sromlje pri Brežicah je dobil g. Štefan Stiper, kaplan pri Sv. Petru pod Sv. gorami. Prestavljeni so gg. kaplani: Franc Kolenc iz Murske Sobote za kornega vikarja v Maribor; Venceslav Jastrobnik iz Dramelj v Ponikvo ob južni žel.; Matija Kreuh iz Ponikve k Mali Nedelji; Ivan Mak iz Selnice ob Dravi v Ormož; Alojzij Pajtler iz Hoč v Cirkovce; Jožef Vojkovič od Male Nedelje v Mursko Soboto; Vinko Pivec iz Cirkovc v Selnico ob Dravi.

Radi devetih vlomov pod ključem. Mariborska policija je prejela bivšega natakara Maksa Ovida, ki se je priključil iz Zagreba v Maribor in je zagrešil po lastni izpovedi devet vlomov.

Gospodarsko poslopje z vsemi zalagami krme je pogorelo posestniku. Čehnerju v Črnečah pri Guštajnu.

Obesil se je iz neznanega vzroka dne 25. m. m. na Muti pekovski vajenec M. Gradišnik.

Zaklanega so našli v mlaki lastne krvi v Runcu pri Veliki Nedelji pridnega in poštenega fanta Ivana Novaka. Zločinec je žrtvi prizadel rano v prsa, mu prerezal vrat in ga še 12krat zabodel. Ubijalca že imajo.

Ogenj je izbruhnil dne 25. januarja na podstrešju mesnice ter prekaljevalnice Maksa Weissensteina na Minoritskem trgu v Ptuj. Gasilcem se je posrečilo, požar omejiti ter pogasiti.

Fantje med seboj. Ne daleč od Horvatove krčme v Goričnici pri Ptuj so se fantje iz raznih vasi stekli. Harmonikar Franc Stepišnik je bil zaboden v desno stran hrbta in povrh jih je še dobil tako s plankami, da se je onesvestil.

Rdečega petelina je hotel požigalec podtakniti s pomočjo goreče sveče posestniku Leopoldu Filipanju v Sedlačku pri Ptuj. Polde se je vrnil na večer iz Ptuja, je šel po steljo za živino in zadel na za požig pripravljeno gorečo svečo. Sodišče je uvedlo preiskavo.

Ustreljen radi tihotapljenja tobaka. V noči od 22. na 23. januarja se je vračalo šest tihotapcev iz Madžarske čez mejo pri prekmurski vasi Pince, kjer so jih zapazili graničarji. Na stoj pozvani so se spustili v beg proti Muri. Dva graničarja sta streljala in smrtno je bil zadet 18letni Ivan Tkalec, sin posestnika iz Ferketinca, občina Podturen v Medjimurju. Na smrt zadetega so našli še le drugi dan v Murski šumi in poleg njega je ležala vreča tobaka.

Shramba za slamo v plamenih. V Kupšincih v Prekmurju so otroci zažgali po neprevidnosti shrambo za slamo, ki je bila last posestnika Bencika. Gasilci so omejili požar, ki bi bil lahko usodepoln za celo vas.

Ogenj. Dne 25. januarja je uničil požar v Brežicah v Prekmurju posestniku Ivanu Horvatu skedenj ter hlev. Ogenj se je razširil tudi na poslopja sosed

Erjavca, a so ga gasilci slednjič le pogasili in omejili.

Mlin je pogorel do tal v noči od 25. na 26. januar ob Muri. Gre za Majcenov mlin, kjer je nastal požar, ker se je preveč razgrela pri mletju koruznih storžev mlinska naprava in so zantile požar iskre.

Kake preganja požigalec svoje žrtev. Na Mlačah pri Konjicah je pogorelo gospodarsko poslopje posestnika Kukoviča. Rešili so živino in pogorelo jo je za prvo silo dal v oskrbo sorodniku Rupniku. Tudi pri tem posetniku je nastal požar in je očitno, da je v teh dveh požarnih nesrečah na delu požigalčeva roka.

Prvi koš je zmeškal doma na domu stroj 30letnemu posestniškemu sinu. Antonu Majcen iz Šmerjete pri Škofji vasi v okolici Celja.

Težko ranjen. Mesarski pomočnik Bernard Habé je prišel na Dobrni pri Celju slučajno mimo hiše, kjer je bila gostija. Po kratkem postanku med voglarji je nadaljeval ppt, a sta skočila nanj dva fanta, od katerih ga je eden prevrnil, drugi ga je pa obdelal z nožem po hrbtu in po obeh rokah.

Lani in letos mu je uničil požar gospodarsko poslopje. Na Kapli v Savinjski dolini si je postavil lani na novo vsled požara uničeno gospodarsko poslopje posestnik Franc Grašinar. Dne 28. m. m. je imenovanemu podtaknil požigalčeva roka v novo poslopje — ogenj.

Smrt obče znanega lovca, ribiča in gostilničarja. V Hrašniku je izdahnul na posledicah možganske kapi dale na okrog znani bivši krčmar pri postaji, lovec ter ribič g. Janez Dernovšek, oče mariborskega primarija g. dr. Janka Dernovška. Rajni je bil šaljivec, vesele in dobrosrčne narave. Iz bogat lovske in ribiške izkušnje je znal mlajšemu svetu postreči z mičnimi doživljaji, radi katerih ni bil nikdar v zadregi. Z njim je legel v grob eden najstarejših in najbolj izurjenih ribičev ne sulce v Savi in spodnji Savinji. Blagopokojni je bil hrastniški domačin z lepe Drage in je bil 45 let poročen z Lovziko iz znane Roševce hiše. Ženka mu je umrla predlanskem. Zavednemu narodnjaku, preizkušenemu lovcu, ribiču in izbornemu pripovedovalcu Janezu svetila večna luč, sinu g. primarija in preostalim naše iskreno sožalje!

Ženi iztrgal jezik. Posestnik Jož Vriškar na Švirkovem vrhu pri Metliki je v duševni zmedenosti iztrgal ženi v spanju jezik, da je izkravavela.

Nenadoma je izbruhnil dne 29. m. m. ogenj v hlevu posestnika Kušarja v Šmarju pri Sevnici. Gasilci so ogenj pogasili, a obstoja sum, da je bil požar podtaknjen od maščevalne roke.

Obračun med sorodnikoma. V gozdu nad vasjo Zgornja Besnica pri Kranju je ustrelil v prepiru 60letni lovski čuvaj Franc Magušar 38letnega posestnika in sorodnika Mihaela Bernika. Ubijalec se je sam javil orožnikom in izpovedal, da je zagrešil krvavo dejanje v silobranu.

Šolar ubil šolarja. Dne 23. januarja po šolskem pouku so se v Dolnji rebr

pri Novem mestu stopli šolarji s škatlami za peresnike in svinčnike. Neki 13letni fant je udaril součenca Feliksa Schneiderja s tako silo s škatlom za uho, da je udarjeni nekaj minut nato izdihnil.

Angleška podmornica se je potopila. V Rokavskem prelivu je izginila pod vodo angleška podmornica »M 2« in se ni več dvignila. Vsa reševalna dela so bila zaman. Strašni smrti zadušenja je podleglo: 53 mornarjev, 6 oficirjev in 1 letalski narednik. Nesreča se je zgodila ob priliki, ko je vadila podmornica sama potapljanje in dviganje.

Vsem županstvom! Občine morajo v kratkem sestaviti seznam vseh obveznikov za kuluk, državni, banovinski in občinski. Za to potrebne tiskovine dobite v tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Tako se varčuje! Ni se treba prenačljiti z nakupom, posebno ne pri nakupu ure, kajti tudi najcenejša ura je draga, če jo moraš dati vsak hip v popravilo. Najbolje varčuješ, če kupiš poceni in dobro ob enem. Za to vas ponovno opozarjamo, zahtevajte novi letni cenik z nad 1000 slikami od tovarniške tvrdke ur H. Suttner v Ljubljani št. 992, ki ga dobite popolnoma brezplačno. V njem dobite ure že za 35 Din, ure zapestnice za 98 Din, ure budilke za 45 Din, kakor tudi razno zlatnino in srebrnino, vse takorekoč po originalnih tovarniških cenah.

Popravljen narava. Človeški duh obvladava tudi to, kar narava pokvari. Posebno velja to za nedostatke človeške kože in las, ki se dajo odstraniti z dobrimi sredstvi, kot so: Fellerjeva Elsa-pomada za zaščito kože in Fellerjeva Elsa-pomada za rast las (2 lončka brez daljnih stroškov 40 Din), ter Fellerjeva Elsa-mila lepote in zdravja (5 kosov 52 Din franko). Naroča se pri lekarnarju Eugen V. Feller, Ktubi-ca Donja, Elsatrg 341. Kavsa banovina.

Tisočaki dobro naloženi v »Tekstilnem bazarju«, ugoden nakup raznovrstnih ostankov platna, sukna, barhenta, hlačevine svile itd.

Najnovejše vesti o odličnih priznanjih, ki so jih hvaljen kupci poslali tovarniški tvrdki H. Suttner v Ljubljani št. 992, so jasen dokaz, kako koristno je, če si omislite veliki industri-rani letni katalog, preden kupite uro, zlatnino ali srebrnino. Tudi naši bralci dobe ta lepi cenik popolnoma brezplačno, ako ga zahtevajo od tovarniške tvrdke Suttner. Tvrdka pošilja žepne ure že od 35 Din naprej, ure budilke od 45 Din, ure zapestnice od 98 Din itd., vse takorekoč po originalnih tovarniških cenah.

Zakaj oblast to dovoljuje?

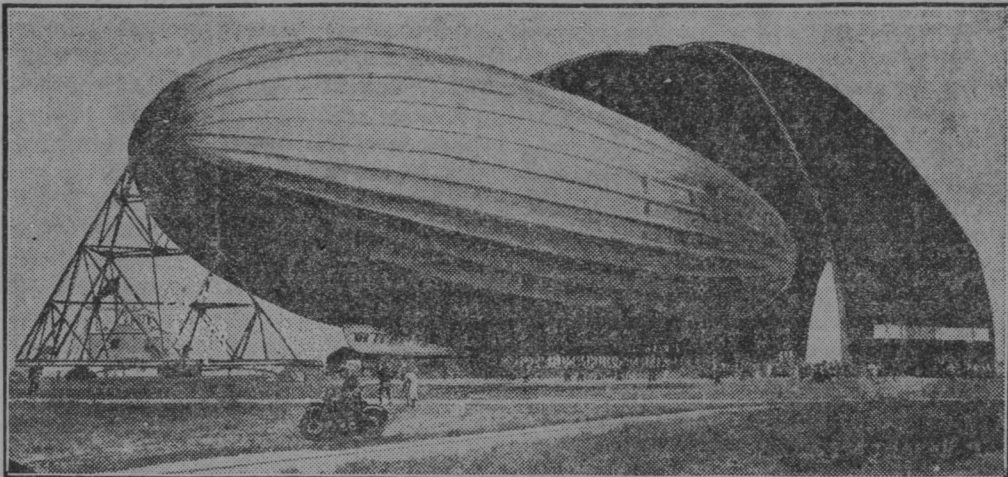
Zadnji čas je pravo romanje revežev iz vseh delov naše države po naših krajih. Vsi imajo od oblasti potrjeno, da smejo prositi, ker jih je zadela ena ali druga nesreča. Nekateri imajo taka potrdila že iz leta 1929 in 1930.

Nismo proti temu, da se revežu pomagata. Toda nekaj pa moramo tu poudariti: Razna županstva nam javljajo, da postajajo ti ljudje posebno v samotnih hišah in kjer so same ženske doma, včasih prav nasilni. Ker se ti slučajji ponavljajo, opozarjamo oblast na to, da se ne izdaja dovoljenj za tako beračenje. Ne samo, da naši kmetski domovi ne morejo ustreči zahtevam teh prošnikov, da jim dajejo denar, ker za živila sama jim ni, tudi hočejo biti varni pred temi ljudmi, od katerih niso vsi dobri in pomoči vredni. V marsikaterem kraju je tudi sum nastal, da so povzročili ti prošniki tudi požare, posebno tam, kjer niso dobili, kar so zahtevali.

Naše naročnike pa prosimo, da vse slučaje izsiljevanja takoj prijavijo občini, občine pa s rezkim načelstvom, da bo oblast videla, da je naša zahteva upravičena, da naj se ne izdajajo več potrdila za vsemogoče beračenje širom dežele! Posebno pa ta naša zahteva velja za naše obmejne kraje in za našo Štajersko, kjer je večina kmetskih domov na samem.

Oh, ti šmentani ženini!

Tomažek je ubog, kakor cerkvena miš, a je zato postaven mladenič, lepega obraza, pravi »fant od fare«. Ima pa tudi to prednost, da zna jako lepo dekletom na srce pihati. Da ga bo pa Tomažek ravno za letošnji predpust tako užgal, tega bi res nihče ne pričakoval. Hodil je namreč neki Evici iz-

Največji zrakoplov na svetu »Akron«, last Združenih ameriških držav, o katerem trdijo, da ni pravilno zgrajen.

Bikoborbe na Španskem. Na sliki vidimo bika, ki suva po tleh z rogovi bikoborca, kateremu hitijo na pomoč tovariši od vseh strani.

Kitajsko pristanišče Šanghaj, katerega so Japonci zasedli.

pod tuje farnega zvona na Hrvaškem tako dolgo na srce pihat, da mu je »djevojčica« nekega lepega dne izjavila: »Tomažek, treba bo, da se vijenčamo (poročiva), da ne bodo prej zvedeli drugi ljudje, kaj meni teži srce.« Fant je sicer nekoliko debelo pogledal, a se je udal. Takoj po novem letu sta bila na oklicih. Na nevestinem domu so vse potrebno pripravili za gostijo. Dopoljali so pet veder vina, seveda »direktora«, zaklali »prasca«, pa tudi puranov, rac, kokoši in gosi, vsakih po en par, je moralo svojo glavo položiti na žrtvenik gostije. Težko pričakovani dan poroke je napočil. Z godbo na čelu, veselo vriskajoč so se podali od »direktora« navdušeni gostje proti farni cerkvi.

Med potjo šepne Tomažek čisto po tihoma nevesti na uho: »Draga moja Evica, jaz nimam niti pare v žepu. Vendar bi bilo lepše, da jaz v farovžu poravnam račun za poroko.« Nevestica mlada, zelo rada, da le Tomažeka ima, ga milo pogleda ter mu skrivaj stisne v roko petnajst kovačev. Ko se ta vesela družba cerkvi približa, se naenkrat ženin in njegov spremljevalec zmisli, da morata iti na stran, zagotavljajoč, da prideta takoj nazaj. Kake pol ure so še gostje nekako potrpežljivo čakali. A ko mine ura in dve uri ter se začne mračiti, se jim je začelo svitati, da jih je »ovaj pro...i Štajarac« nabrisal. V divji jezi z zobmi škripaje so se gostje vrnili na dom neveste, kjer so na jezo tri dni in tri noči jedli, plesali in pili ter se pri kapljici rujnega »direktora« zaklinjali in priduševali. Ako ovaj prok štajarski magarac još jedan put dojde na našu zemljo, bude si u cekaru nesel glavo kuči!

*

PRI SLABOSTI.

par kapljic Fellerjevega, bolečine pomirjačega Elsafluida na sladkorju ali v mleku, je še zmeraj pomagalo. To varuje tudi pred krči, kašljem, hripavostjo itd. Poskusna steklenica 6 Din, dvojna steklenica 9 Din povsod. Po pošti 9 poskusnih ali 6 dvojnih ali 2 velike specialne steklenice 62 Din brez daljnih stroškov pri lekarnarju Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elsa-trg 341, Savska banovina.

Letnega pridelka tudi na domu vinogradnika, ne pa samo tam, kjer leži vinograd. To utemeljujemo: Ob času boljše konjunktore ni prišlo nobenemu vinogradniku niti na misel, da bi točil doma svoj pridelek, ko ga je itak lahko prodal in s skupičkom ohlajeval in dvigal svoje gospodarstvo. Danes ni več tega. Kje torej vzeti denar za davke, obleke, obresje itd.? Točiti vino v občini, kjer se je pridelalo, pa pri večini vinogradnikov nima mogoče, ker so vinogradi najmanj po tri ure hoda oddaljeni od doma lastnika in so na splošno za točenje brez primernih prostorov. Povrh je vse to združeno še z mnogimi stroški. Iz tega sledi, da če se hoče dati vinogradniku prilika, da plača svoje davčne in obrestne obveznosti in svojo družino vsaj za silo obleče, naj se mu spet dovoli točenje vina na njegovem domu.

Zimski kmetijski tečaj priredi letos v smislu tozadevnega razpisa kr. banske uprave srezko načelstvo za celjski srez v Gomilskem. Tozadevna predavanja iz vseh panog kmetijstva in raznih drugih panog našega narodnega gospodarstva se vrše v času od 31. januarja do 6. marca redno vsako nedeljo od 9. ure naprej v prostorih osnovne šole v Gomilskem. Predavali bodo sami naši priznani strokovnjaki. Nekatera predavanja bodo spremljale po možnosti tudi žive kinoslike. Kmetijska izobrazba je v času sedanjih težkih krize posebno važna in potrebna ter se zato kmetovalci iz Gomilskega in okolice izrecno opozarjajo na ta tečaj, da se v lastnem interesu predavanj udeležujejo redno, stari in mladi, moški in ženske, v čim obilnejšem številu.

Rotovž in župan vlemesta Newyork — Jimmy Walker.

Enodnevni tečaj o rezi v vinogradu se vrši v petek dne 15. februarja t. l. na banovinski vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Pouk je teoretičen in praktičen ter traja od 8. do 12. in od 14. do 18. ure.

Matijev semenj v Laškem. Ugotovilo se je, da izkazuje »Velika pratika« letošnji Matijev semenj v Laškem na 25. in »Družinska pratika« pa na 24. februarja. Ta pogreška temelji očitno na dejstvu, da je letos prestopno leto in je vnešen v koledarje 24. februar kot prestopni dan. Radi točnosti je županstvo v Laškem vsled tega razglasilo, da se bo vršil letošnji Matijev semenj v Laškem dne 25. februarja.

*

Zamenjava drobiža.

Davčne uprave morajo izvršiti zamenjavo kovinastega drobiža:

1. Kovinasti drobiž, ki se bode zamenjal, je:
 - a) ves niklasti drobiž kraljevine Srbije in Črne gore po 5 in 10 par, skovan do leta 1916;
 - b) drobiž iz kovine »gama« kraljevine SHS po 5 in 10 par, nakovan leta 1920;
 - c) drobiž bivše avstro-ogrske monarhije iz nikla po 10 in 20 vinarjev, drobiž iz pakfonga po 10 in 20 vinarjev in železni drobiž po 20 vinarjev.

Drugi drobiž, ki tu ni naštet, se ne bo zamenjal.

2. Ves gori navedeni drobiž se bo zamenjal po vrednosti, ki je na novcu označena razen avstro-ogrskih železnih novcev po 20 vinarjev, ki se zamenjajo po 5 par za 1 s.

3. Zamenjava se bo vršila na vseh blagajnah državnih uprav.

4. Za zamenjani drobiž se bodo v prvi vrsti dajali 25parski novci, če teh ne bo dovolj, pa 50parski novci, novi po 1 Din in po 2 Din.

5. Drobiž, ki ga bo kdo prinesel v zamenjavo, bo moral biti zložen v zvitke po vrsti drobiža, na zvitkih pa mora biti označena vrednost vsebine.

Za večje količine morajo stranke prinesiti drobiž z navedbo po vrstah in vrednosti z označbo celotne vsote, ki jo predlože v zameno.

6. Zamenjava drobiža bo začela takoj in bo trajala do vštete 30. novembra 1932.

Po 30. novembru 1932 se zamenjava ne bo več vršila, nezaamenjani kovinasti drobiž pa bo takrat prestal biti zakonito plačilno sredstvo.

7. Po poteku roka za zamenjavo bodo davčne uprave ugotovile, koliko je zamenjanega drobiža in poslale pridelku državnega računovodstva in proračuna posebno poročilo o vsoti zamenjanega drobiža.

8. Davčne uprave bodo na običajen način razglasile na tem svojem področju začetek in konec zamenjave drobiža in kako se bode zamenjavanje vršilo.

*

Izvoz iz naše države v letu 1931.

Izvoz iz naše države se je gibal na naslednjih letih takole:

	ton	mil. Din
1926	4.884.700	7810,2
1927	4.251.500	6406,2
1928	4.526.800	6444,7
1929	5.329.900	7921,7
1930	4.733.200	6780,0
1931	3.323.400	4800,9

Predlogi Kmetijske podružnice v Veržeju. Gospodarska kriza, ta strašna šiba, se vedno bolj čuti, ker se zajeda kot pijavka v živo telo posameznika. Bati se je, da v kratkem popolnoma poruši tiste, o katerih se je reklo, da so steber države. Ta steber — kmečki stan — se maje, se izpodkopava, treba ga je rešiti. Zato je kmetijska podružnica v Veržeju v odborovi seji dne 13. dec. 1931 v omiljenje krize sklenila naslednje: 1. Vse sile naj se zastavijo, da se nemudoma regulirajo cene za kmetijske proizvode sorazmerno s kmetijskimi potrebščinami. To je nujno potrebno, če pomislimo, da se edini vir naših dohodkov — živina — plačuje danes kilogram po 50 par do največ 3 Din. Ko primerjamo cene železa, obleke itd. pridemo do zaključka, da to, kar kmetska družina na srednjem posestvu prigospodari v enem letu, mora izdati za eno osebo, da jo obleče. To so neizpodbitni dokazi, ki dovolj jasno govore o naših razmerah. 2. Da se dovoli kmetovalcu-vinogradniku prodaju vina lastnega pridelka drug drugemu tudi trošarine prosto. 3. Da se zopet dovoli producentu točenje vina

plemenske krave od 2.50 do 2.75 Din, krave za klobasarje od 1.25 do 1.50 Din, molzne krave od 2.25 do 3.25 Din, breje krave od 2.25 do 3.25 Din, mlada živina od 2.50 do 4.25 Din, teleta od 4.50 do 6.50 Din. Prodanih je bilo 240 komadov.

Mariborski svinjski sejem dne 29. jan. 1932. Na svinjski sejem je bilo pripeljanih 105 svinj, cene so bile sledeče: Mladi prašiči 7—9 tednov stari komad 60 do 90 Din, 3—4 mesece stari 150 do 250 Din, 5—7 mesecev stari 350 do 400 Din, 8—10 mesecev stari 450 do 500 Din, 1 leto stari 800 do 1400 Din, 1 kg žive teže 6.50 do 7 Din, 1 kg mrtve teže 8 do 9.50 Din. Prodanih je bilo 60 svinj.

Mesne cene v Mariboru. Volovsko meso I. vrste 1 kg od 10 do 12 Din, volovsko meso II. vrste od 6 do 8 Din, meso od bikov, krav in telic od 4 do 6 Din, telečje meso I. vrste od 12 do 14 Din, II. vrste od 8 do 10 Din, svinjsko meso od 8 do 14 Din.

*

Največji jez v Indiji.

Ob navzočnosti angleškega podkra, lja za Indijo je bil odprt zadnje dni pri Sukkurju v angleško-indijski prestolici Bombay velikanski jez preko reke Indus. Zgradba je ena največjih del moderne inženirske spretnosti in prekaša daleč mogočne jeze preko Nila pri meslu Assuan v Egiptu. Indijski jez bo namakal površino 3.2 milijonov hektarjev doslej neobdelane zemlje, ki bo rodila na leto 2.5 milijonov ton bombaža in žita.

Zgradba preko reke Indus ima ime po znamenitem angleškem državniku Lord Lloyd, ki je bil leta 1923 guverner v Bombayu in je sprožil prvi misel o potrebi jeza. Lord Lloyd je sam izjavil tole o jezui: »Le taisti, ki pozna zahrbtnost reke Indus in vroče podnebje v tej dolini, zna presoditi nad vse težavno delo, katerega so dovršili naši inženjerji tekom 8 let. Jez bo služil namakanju pokrajine, ki je obširnejša nego celotni obdelani Egipt.«

Pri zajezenju je bilo v obratu 46 bagerjev, ki so izmetali v eni minuti 74 ton zemlje, za katero delo bi bilo potrebno 32.000 človeških delavnih moči. Več nego polovico celotnega kopanja so dovršili stroji, pri čemur je bila prihranjena ena tretjina stroškov, ki bi bili potrebni, ako bi bile izvršile isto delo človeške roke.

*

Ruše. Kriza je kriza. Tudi pri porokah se to pozna. Letošnji predpust smo imeli dozdale eno in tudi ni upanja, da bi jih bilo do pusta več. Kriza brani pač vsem zaljublencem, ki jih je v Rušah precej, v »sladkic zakonski jarem. Ker torej niso imeli Rušani prilike nagledati si ženinov in nevest, priredi naše Katoliško prosvetno društvo v nedeljo dne 7. t. m. ob 7. uri zvečer v stari šoli Gogoljevo »Ženitev«, kjer bo videti več ženinov in nevest. Zanimivo pri celi stvari bo pa to, česar je menda tudi kriza vzrok, da odbrani ženini popiha zakonskim sladkostim skozi okno in razočarani nevesti pusti le klobuk. Pri vsem bo smeja na cene. Zato Rušani ne zamudite prilike, da se nasmejete. Cene so običajne. Vstopnice pa si prebrbite že v predprodaji zadnje dni v kaplaniji.

Kamnica pri Mariboru. Kamničani, kam hoste šli na pustno nedeljo? Gotovo vsi v Društveni dom, kjer vam pripravlja mladina prav prijetno razvedrilo. Vpričrila se bode tridejanska burka »Lumpacij Vagabund, ali: Zanikrna trojica«. Sivanka, Kneftra in Lim vas bodo pripravili do smeja tako, da se boste še dva dni potem smejali. Za malenkostno vstopnino boste imeli najboljšo predpustno zabavo! Pridite, da bo društvena dvorana polna do zadnjega kotička!

Vurberg. Kdor si hoče meh za smeh ta predpust do dobra napolniti, naj pride v nedeljo dne 7. t. m. v Župnijski dom na Vurberg, kjer

vprizorijo fantje in dekleta pod okriljem Kat. prosvetnega društva kar tri igre: »Kaznovana nečimurnost«, »Prepirljiva sosedica« in »Zamorca«. Igre so skoz in skoz polne šale in smeja, kdor se smeje rad, naj le pride, če bi padal tudi dež ali sneg, ker mu gotovo ne bode žal. Nazadnje pa še nastopi naš agilni cerkveni pevski zbor s prav mičnimi pesmicami, kar bo dalo predstavi boljši učinek in povzdignilo vso razpoloženje do skrajnosti. Zato naj prav nihče ne zamudi, drugače bo obžaloval, saj je to najcenejša in kar je glavno, najbolj poštena prireditev za predpustni čas.

Št. Ilj v Slov. gericah. Kamorkoli greš, s komurkoli govoriš, povsod slišiš: kriza, kriza. In dasi je beseda kriza tujega — grškega izvora, vsakdo ve, kaj pomeni, ker jo pač čuti vsakdo na lastni koži. Kdor pa hoče vsaj za nekaj časa pozabiti krizo, ta pridi v nedeljo dne 7. t. m. ob treh popoldne, ali pa na pustni tork ob 8. uri zvečer v Slovenski dom. Obkrat bo šentiljsko katoliško prosvetno društvo vprizorilo šaloigro v treh dejanjih »Davek na samece«. Od srca se boš nasmejal in pri tem tudi pozabil na krizo. Šentiljčani in okoličani vljudno vabljeni! — Odbor.

Jaremina. V nedeljo dne 24. m. m. se je vršil občni zbor Katoliškega prosvetnega društva. Iz poročila odbora je razvidno, da je društvo v preteklem letu precej živahno delovalo. Naše društvo ima krasen novi oder, delo slikarja g. Horvata iz Maribora, kateri je nameščen v lepi in precej prostorni posojilniški dvorani, na katerem se je v preteklem letu štirikrat igralo in sicer je dve igri predvajal dramatični odesk društva, eno igro dekliška Marijina družba, eno pa Krekova mladina iz Maribora. Kakor je bilo razvidno iz knjižničarjevega poročila, se je to leto knjižnica pomnožila za 50 knjig. Naročeno pa ima društvo od Jugoslov. knjigarne v Ljubljani Zbirko domačih pisateljev ter Ljudsko knjižnico. Na ta način je tudi ljubiteljem lepih knjig postreženo. Jareminčani! Segajte po lepih, krščansko vzgojnih knjigah! Storiili so se na občnem zboru yažni sklepi, glede bodočega delovanja, posebno glede mesečnih predavanj. V tem cziru sta stavila stvarne predloge dijaka gg. Štandeker in Knuplež ter izjavila, da sta pripravljena pomagati društvu s predavanji. H koncu je imel

Neposlušni sluga.

Januš Golec.

Uradnika, ki je imel dosti dela, je večkrat nadlegoval mož radi službe, katero je želel dobiti. Uradnik mu ni mogel pomagati, ker ni bilo službe na razpolago. Zato je rekel slugi, naj nadležnega prosilca ne pusti več do njega.

»Sluga pa se na to ni oziral, ampak je prosilca vedno iznova prijavil.

»Uradnik je naposled vprašal slugo: »Jaz ne razumem, kako mi ti moreš tega moža vedno zopet prijavljati. Ali veš, kaj hoče?«

»Da, službo hoče«, je odgovoril sluga.

»Prav, ali veš tudi, katero službo?«

»Ne, tega ne vem.«

Trojno gorjé.

Ljudska povest o trojnem gorju slovenskih in hrvatskih pradedov.

Že par let pred prihodom šterca v Lesično so bile vsakoletne viteške igre — takozvani turnirji na Pilštajnu dobro obiskani od tujega plemstva in največ radi radovednosti srečanja s trškim ženskim vitezom, ki je na občudovanje vseh številnih gledalcev zmagoval v viteških borbah z izredno močjo pa tudi s spretnostjo v ježi in radi dolge sulice, ki je bila prikrojena za to, da nasprotnika dvigne s sedla ter ga skotali na tla, ne pa rani ali celo smrtno prebode.

Pištelakova Ema je bila na obeh pilštajnskih gradih junakinja in pogostokrat povabljen ob priliki obiskov ter viteških iger. Nikdo se je ni upal žaliti, ali se dotakniti njene dekliške časti že iz strahu ne, da bi ga samozavestna ter ponosna mladenka vpričo vseh ne stresla liki mačka miško in ga pozvala dejansko k dostojnosti. Pravi vitez po telesu, vitez dekliške modrosti,

6

skromnosti in čednosti po duši je bila Pištelakova Ema na Pilštajnu in radi tega ljubjenec gospode, tržanov in kmetov podložnikov.

Ji še ni bilo dvajset let, ko je bila javna tajnost, da je obviselo oko lepega grajskega kovača baš na Emi, ki se ni branila poštene ter v njenem mladostnem življenju tudi prve ljubezni.

Ugajal jej je Pavel po obnašanju, kreposti ter spoštovanje vzbujajoči močnatosti, ko se je oglasil prvič v očetovi krčmi. Srce se jej je zavrtelo v radostnem oboževanju ter prikrito hrepeneči ljubezni, ko ga je gledala kot pravega viteza na konju v blesteči bojni opremi. In takrat, ko je vežbal mlade plemiče v ježi ter rabi orožja, je bil tolikokrat pri njih in tedaj sta si tudi razodela, da sta že prav za prav čakala eden na drugega, da sta ter ostaneta za bodočnost življenja eno. Bile so to za Emo ure rajskega duhanja cvetja prve ljubezni, ki je obetala tudi življensko resnost, saj je imel Pavel tako lepo službo in povrh bi bil še vreden naslednik skrbnega, uglednega ter premožnega Pištelakovega očeta.

zelo vzpodbuden in za današnje čase res primeren govor g. predsednik Malej Ignac ter društveni tajnik. Iz poteka občnega zbora pa je bilo razvidno, kako krvavo potrebno je izobraževalno delo na deželi. Jareninčani, posebno mladina! V našem katoliškem društvu je mesto za Vas! Tukaj se Vam poceni nudi zabava, pa tudi resno, izobraževalno delo. Sodelujete lahko pri igrah, izobražujete se lahko potem predavanj, potom čitanja knjig, katerih imate v društveni knjižnici mnogo na razpolago. Stariši! Pošljite mladino v katoliška društva, pa se Vam ni treba bati za njeno bodočnost!

Negova. Fantovski odsek Katoliškega prosvetnega društva pri Negovi vprižori na pustno nedeljo dne 7. t. m., popoldne po večernicah, v grajski dvorani velezanimivo igro v treh dejanjih »Užitkarji«. Prijatelji poštene razvedrila, pridite!

Sv. Benedikt v Slov. goricah. Da si vsaj nekaj veselja pripravimo v tem težkem času, vprižori na pustno nedeljo dne 7. svečana, popoldne po večernicah pevski zbor pod okriljem Prosvetnega društva dve burki in sicer: »Pravica se je izkazala« in nalašč kot pustno spevoigro »Snubači«, katera bo nudila posetnikom mnogo zabave. Vabi vse sosede, prijatelje in znance: Joško s svojimi prireditelji!

Sv. Tomaž pri Ormožu. Cerkveni pevski zbor priredi na pustno nedeljo dne 7. februarja t. l. spevoigro »Mlada Breda«, opereta v dveh dejanjih. Imeli boste zopet priliko videti na našem odru ono neizmerno turško krutost, radi katere je slovenski narod tako trpel. Omeniti moramo, da je to opereta in da se še na našem odru ni vprižorilo kaj slabejšega. Ker pa je ravno zadnja nedelja v pustnem času, bodo prišli tudi oni, ki se radi smejejo, na svoj račun. Za to smo pripravili tudi burko »Fejst fant«. Če hočete torej videti koščke »godovine Slovencev, ki vam je že znana iz Mohorjevih knjig, obenem se pa še prav iz srca nasmejati, ste ubili dve muhi na en mah. Tudi kupleti so na dnevnem redu. Kar bo nekaj za res, veliko več pa za smeh, vas vabimo, da pridete v obilnem številu!

Sv. Križ pri Ljutomeru. Bralno društvo priredi v nedeljo dne 7. t. m. ob treh popoldne ljudsko igro v petih dejanjih »Revček An-

drejček«. Nudi se najlepše predpustno razvedrilo.

Središče ob Dravi. »Teta na konju« To zelo v lo igro v treh dejanjih. Onovi Ljudski oder v nedeljo dne 7. t. m. ob pol štirih pop. v Katoliškem domu v Ormožu. Ormožani malo poštenega razvedrila in smeja si tudi v teh žalostnih časih lahko privoščite za malenkostno v topnino 5 in 3 P. n. Stvari, ki se bodo tu predstavljale, so zelo zabavne, pridite polnoštevilno!

Velika Nedelja. V nedeljo dne 7. t. m. bode naša društvena dvorana polna smeja, ko, pa nam bodo naši igralci pokazali svetovnoznan burko »Karlova teta«. Nihče naj ne zamudi tega razvedrila. Vstopnice se dobijo že v soboto popoldne in v nedeljo dopoldne v kaplaniji.

Št. Andraž pri Velenju. Da vlada pri nas veliko zanimanje za prosvetno delo, je pokazal redni letni občni zbor Katoliškega prosv. društva, ki se je vršil v nedeljo dne 17. m. m. in katerega se je udeležilo izredno lepo število članov ter drugih prijateljev našega društva. Jako razveseljivo je dejstvo, da se je število članstva skoro potrojilo. To je dokaz, da je tako društvo v sedanjih dobi radija ter drugih kulturnih naprav še vedno tako potrebno kot pred 20 leti. Izvolil se je na občnem zboru naslednji odbor: predsednik Fran Tanjšek, podpredsednik Franjo Zabukovnik, tajnik Franjo Verdev, blagajnik Avgust Zajc, knjižničar Anton Praprotnik, zapisnikar Andrej Vašl. Čeravno društvo razpolaga s precej velikim številom knjig, bo predvsem odborova skrb, da knjižnico izpopolni s knjigami najnovejših ter priporočljivih izdaj. Vabimo člane, da se poslužijo knjižnice, ki je odprta vsako nedeljo popoldne v Društvenem domu, v najobilnejšem številu!

*

Nevarnost združuje sovražnike.

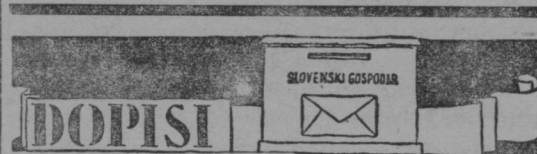
Ob priliki zadnje povodnji v Nemčiji so opazovali v bližini mesta Dessau nekaj splav, nekaj skupaj zbitih desk, katere so gnali naprej valovi. Na spla-

vu je bila pasja kočica s psom, lisica, mačka s tremi mladiči, divji zajec ter kokoš. Ko je splav obtičal ob kraju, je prva pobegnila lisica, ne da bi se bila zmenila za zajca, kokoš in mačke. Za lisico je odkrevsal zajec, ne da bi ga zasledoval pes. Kokoš in mačke so ostale skupaj s psom na splavu, ki se jim je zdel bolj varen nego na debelo oblatena tla.

Iz omenjenega resničnega slučaja se da marsikaj sklepati. Znano je, da ima veliko moč nad živalmi dresura (ukrofitiv). Pred nedavnim časom so razkazovali na razstavi v Berlinu kletko, kjer so životali skupaj v najlepšem miru: pes, lisica, mačke, miši in ptiči. Živali se niso med seboj napadale, ker so vedele, da ne smejo kazati sovražnosti in v drugi vrsti si niso storile nič žalega, ker so bile site. One živali na splavu so bile sigurno gladne in jih ni nikdo krotil na sporazum. V tem slučaju jih je združila in napravila za prijatelje edincle skupna nevarnost. In občutek tovarštva je bil tako velik, da je premagal tudi po rešitvi glad ter roparski nagon.

Iz omenjene živalske zgodbe bi se pa lahko tudi človeštvo v današnjih hudih časih marsikaj naučilo.

*

Sv. Križ nad Mariborom. Pri nas sta se v sredo dne 27. m. m. poročila Hauptman Franc, tajnik Kozjaške posojilnice in posestniški sin, ter Maček Micka, lastnica lepega Pipuševga posestva pri Sv. Križu. Ob navzočnosti nad 60 gostov iz domače ter sosednjih župnij in Maribora, je izvršil poroko nevestin stric vlč. g. Franc Gartner, župnik v Zgornji Polskavi. Priče sta bila: g. Galunder Filip in Gartner Joško, veleposestnika o Sv. Križu. Novoporočencema obilo sreč!

Javnost je zrla s ponosom v to ljubezen, jo odobravalala ter stavila drugim za vzgled.

Odkar so bili odšli plemiči s Hartenštajna in je bil pognal slepi Hrvat med kmečki narod jabolko puntarske zavesti, je tudi Emin izvoljenec nekako zanemarjal trg. Mu je pač tudi prijalo, da si ga je zopet izbral priprosti ter tlačeni človek za vodjo ter odrešenika iz okovov grajskega jarma.

V Emi je tlelo po ženski navadi precej samopašnosti in je hotela imeti Pavla le zase in ne da so se ogrevali ob njem še nešteti drugi. Morila jo je ljubosumnost, zakaj so mu drugi več kakor ona, kateri je obljubil spremstvo skozi celo življenje. In nazadnje je bila ona pač le prosta tržanka in ne tlačansko kmečko dekle; navduševanje na boj za staro pravdo ji je bilo tuje, ker ni okusila nikdar trdosti in neusmiljenosti grajske pe-te. Nekaj jej je še povrh šepetalo, da bi moral Pavel držati bolj z gospodo, pri kateri je uslužben tako dobro, nego s kmeti, ki so vsi uboge ter bojazljive pare, ki tudi vlečejo in se uravnavajo po trenutnem vetru splošnih govoric ter hujskarij.

Kratko in malo: Ema je bila urezana ter prikrojena bolj po gosposko in želela isto tudi od preljubega ljudskega junaka Pavla.

Ravnokar omenjene očitke mu je povedala večkrat očito in ga prosila, naj bo tak, kakor je bil še pred kratkim, ko je bil učitelj plemičev. Povrh je mešanje ter podžiganje ljudske nevolje zanj nevarno, ko je že enkrat okusil grajski korobač iz rok starega Taha na Stattenbergu.

Preljubi je uvideval upravičenost Emine skrbi zanj in bi se bil gotovo oprijel njenih nasvetov, da mu ni pahnul v naročje celega ljudskega zaupanja slepec iz hrvaškega Zagorja. Ako je učil poprej izgovarjati kmete — a, mora sedaj ponavljati z njimi tudi — b! Vendar stari Jurkovič ga še ni toliko podžgal za boj proti krivicam priprostega človeka, še bolj ga je usmeril za ciljem ljudskih pravic slepcev vodnik Peretičev Ivica. Hrvata sta se mudila pri njem v Lesičnem par dni in je imel priliko dovolj, da ga je uvedel brihtni zaupnik zagorskega kmečkaga gibanja Ivica v podrobnosti punta, njega organizacije in mu razložil zahteve kmečke zveze. Zagorec je zaupal nje-

»No, tedaj ti bodem povedal: Tvojo službo hoče.«

Od tiste dobe dalje ni bilo več tistega pro-silca pri uradniku.

Še eno steklenico.

Če je šel Ludovik XV., kralj Francije, na lov, je vzel njegovo spremstvo 50 steklenic vina s seboj. Ker pa kralj ni skoro nikoli vina pil, so pa začeli spremljevalci piti že pred lovom. Nekoč pa se je pripetilo, da je postal kralj žejen in je zahteval vino. Vse steklenice so bile prazne. Vsi so se prestrašili, ker so mislili, da se bo kralj razjezil. A on pa je rekel mirno: »Vzemite v bodoče 51 steklenic s seboj, da

Limbuš pri Mariboru. V ponedeljek dne 18. m. m., je zatisnila svoje oči po dolgem trpljenju, katero je z največjo vdanostjo prenašala, gdč. Katica Lipnik. Sledila je v prerani grob dragemu očetu, ki je komaj pred dobrim letom zapustil to dolino solz. Neizprosna sušica, kateri je podlegel oče, je pobrala sedaj še tudi njo. Stara komaj 23 let, je morala, dasi prej cvetoča kot roža, dati svetu za vedno slovo. Marija jo je hotela! Ko se je v Limbušu pri Mariboru osnovala Marijina družba, je bila ona ena med prvimi, ki se je iste z vso vnamo oprijela. Prekrasen je bil njen pogreb na limbuško pokopališče. Ob odprtem grobu se je z vznesenim govorom poslovil od drage Katike vlč. g. župnik Bračič, povdarjajoč posebno njeno veliko skrb za Marijino družbo, kar naj bi si vsa dekleta naše fare posebno k srcu vzela. Poslovala se je s prisrčnimi besedami tudi gdč. Marica Marinškova od rajne tovarišice in je njen govor privabil vsem solze v oči. Draga Katica! Izprosi nam vsem, da se enkrat snidemo v naši nebeški domovini. Počivaj v miru!

Selnica ob Dravi. Naznanjam Vam, da je dne 24. m. m. pričelo goreti pri g. Možiču, po domače Pungert. Prvi zublji so švigili iznad slamnate strehe kašče okrog pol 7. ure. Ogenj je upepeli kaščo, v kateri so imeli shranjeno vso letino in slamo, in se je razširil na stiskalnico. Domači in najbližnji sosedji so ubrali stanovanjsko hišo in svinjak, ki sta tudi s slamo krita in sta oba v neposredni bližini gorečega poslopja. Znosili so ves sneg, ki je bil v bližini, na strehe, ker je voda zelo oddaljena od kmetije. Ker je eno uro daleč od državne ceste, ognjegasci sploh niso prišli na kraj nesreče. Zavarovalnica znaša le okrog 3 tisoč Din. — Ž. R.

Remšnik. Znano gostilno Grögl je kupil g. Rud. Rebernik iz Brezna, kateri je začel obratovati na Svečnico. Gostilničarju Juriju Grögl, ki je neštetim in neštetokrat dajal v svoji že obče znani radodarnosti piti in jesti za božji lon, želimo obilnega povračila od Vsemogočnega že na tem, najbolj pa na onem svetu. Vsa naša vera temelji na šestih resnicah, posebno na oni: Bog vse dobro plačuje! Novemu gostilničarju pa daj Bog povsod dovolj uspeha, posebno v solidni in narodu koristni postrežbi. Bog živi!

Kje kupujejo naši naročniki?

V trgovinah, ki so tukaj navedene: V teh trgovinah je dobro in poceni blago. Vsakdo, ki kupi vsaj za 100 Din blaga v gotovini, dobi brezplačno Gospodarski ali Gospodinjski žepni koledar.

Te trgovine so:

V Mariboru:

Anton Macun, trgovina z manufakturo v Gosposki ulici.

Mariborski konsum, Glavni trg.

Franc Klajnšek, trgovec, Glavni trg.

Jančič Karl, trgovina, Aleksandrova cesta 11.

Penič Mira, trgovina, Vetrinjska ul. 9

Sv. Jurij ob Ščavnici:

Josip Farkaš, trgovina.

Perger Tomaž, trgovec.

V Kapeli pri Radencih.

Franjo Steinbauer, trgovina.

V Ptuj.

Anton Brenčič, trgovina z železnino.

V Ormožu

H. Jurkovič, trgovina.

V Celju

Franc Dobovičnik, Gosposka ulica 15. (pri nakupu za 300 Din.)

Franc Strupi, steklar.

Brumec Anton, trgovec, Gosposka 2 (pri nakupu za 200 Din)

Pod tem zaglavjem homo objavljali te in druge trgovine, ki se bodo še prijavile. Ta objava je za trgovce, ki odzamejo vsaj 10 komadov koledarja, brezplačna. Trgovci, pišite takoj Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Št. Peter pri Mariboru. V nižji tečaj višje pedagoške šole v Belgradu je sprejet tukajšnji učitelj g. Bertonec Vlado. Šolska oblast naj poskrbi, da pride pravočasno nadomestilo oziroma druga učna moč. — V mariborski bolnici se zdravi upraviteljica deklinške osno-

vne šole č. s. Gema. Vzorni vzgojiteljici naše mladine želimo skorajšnjega popolnega okrevanja. — Vodstvo fantovskega krožka, odseka prosvetnega društva »Skala« je prevzel g. Knuplež Lojzek. Začasno je bil vodil krožek društveni predsednik. — Nekaj nam šentpetračanom manjka. In kaj? Društvenega doma. Res živimo v času splošne gospodarske krize, a vendar homo morali misliti na svoj dom, ker brez lastnega doma je nemogoč večji razmah prave krščanske prosvete. — Zlahtne vinske kapljice imamo še dovolj in radi bi jo prodali. Kupci se od blizu in daleč prijazno vabijo! V ceni smo zmerni, kakovost vina pa je izborna. — Mesto občinskega odbornika je odložil Ornik Jožef iz Nebove. Imenovani že od prevrata sem deluje v našem občinskem zastopu.

Ruperče pri Mariboru. V nedeljo dne 24. m. m. je obhajal svoj god in svojo 70letnico naš velespoštovani sosed Vinko Verlič, posestnik v Ruperčah, občina Grušova. Kakor vedno tih in skromen, tako je tudi to svoje slavlje želel imeti neopaženo in brezhrupno, kar je zlasti v današnjih sila resnih časih edino prav. Sredi svojih otrok, vseh že odraslih, se je ob strani svoje 66letne skrbne ženske spominjal svojih po številu in skrbih mnogih let. Spomine pa so mu lajšale in olajšale pesmice, ki so mu jih zapeli njegovi sinovi z več prijatelji, člani marješkega moškega zbora. Jubilant je eden izmed velezaslužnih mož v našem kraju: županoval je občini 20 let pred in 6 let po vojni, je že 36 let cerkveni ključar, dolgoletni sodni cenilec in še danes član občinskega odbora. Bil je vedno, že pred vojno, zaveden narodnjak, kar je bilo v tistih časih redko in tudi nevarno. Zato pa je tudi svoje deco vzgojil sebi enako. Našemu velespoštovanemu in priljubljenemu 70letniku kličemo: Ohrani naj Te Vsemogočni še do najskejskega števila usojenih let v čilem zdravju ter božjem varstvu;

Sv. Benedikt v Slov. goricah. V starem letu smo imeli 23 porok, rojenih je bilo 81 otrok, umrlo pa jih je 56. Proti koncem leta je umrl v Ihovi dobri mladenič Friderik Kaučič na jetiki. Teden dni se je zdravil na Golniku, kol neozdravljivega so ga poslali domov, kjer je nepričakovano že čez dva dni umrl. Bil je ve-

bo še zame — ena preostala.

V Ameriki.

Amerikanec: Pri nas v Ameriki ima vsaka hiša svojega kuharja.

Slovenec: To še nič ni! Pri nas v Mariboru ima vsak vojak — svojo kuharico.

Iz šole.

Profesor: No, Cvili-goj, kje smo bili večeraj?

Dijak: Jaz sem bolan ležal doma; kje pa ste vi bili, tega — ne vem!

Hitra pomoč.

Mlad berač: Prosim, milostni gospod, dajte mi kaj v Boga ime — že tri dni nisem prav nič jedel.

Trgovec: Jaz dajem samo starim ljudem.

mu kot vodji tihega upornega gibanja v Bistriški dolini med drugim tudi tole:

Hrvaški uporni kmetje so si že izvolili v Stubici vrhovno vlado treh mož. Načelnik je Matija Gubec, imenovan beg, poleg njega še Pasanec in Ivan Mogaič. Vlada se sestaja z drugimi kmečkimi voditelji na posvete pod lipo pri cerkvi v Gornji Stubici, kjer izdaja ukaze in razglaša javne sodbe. Razen vlade je že urejena tudi vojska. Za vrhovnega poveljnika ali vojvodo je proglašen Ilija Gregorič, katerega sluša enajst kapitanov. Vojvoda Ilija je ustvarjen za vodjo kmečke vojske. Rodom je iz Ribnikov blizu Metlik na Kranjskem, s posestva grofa Štefana Frankopana. Ob priliki turškega navala na Kranjsko (1557) je bil ujet in odveden v robstvo. Ko je ušel Turčinom, se je nastanil v Brdovcu na Tahovi posesti. L. 1568 je bil drugič zajet od Turkov in odpeljan v Carigrad. Rešil se je tudi tokrat srečno jetništva in se vrnil nazaj v Brdovec. Radi pobega iz turškega suženjstva ga imenujejo splošno »Prebeg«. Ilija je seve izurjen vojak, služil je mnogo let v hrvaški krajini in pod vrhovnim poveljnikom Francem

Lenkovičem in Semeničem. Kmetje so mu obljubili vrhovno poveljstvo pod pogojem, da se pridruži njihovi zvezi. To je storil tem raje, ker ima veliko jezo na Taha, ki mu je ugrabil ves imetek, v vrednosti 200 cekinov.

Namen kmečke zveze je: rešiti podložnike iz oblasti plemiške gospode in radi tega jo imenujejo »mosko punto ali puntarijo«. Zunanje znamenje upornikov je zimzelen ali bršljan, ki ga nosijo za klobukom. Kadar poziva »moška punta« občine (župe), da se jim pridružijo, jim pošljejo petelinovo pero, znamenje bojevitosti. Sprejem v »punto« je slovesen. Ako kdo prijavi pristop, mora stopiti v na tla začrtani krog, vzdigniti desno roko in priseči slovesno zvestobo in pokorščino poveljnikom.

Punta bo gotovo dosegla, da bodo rešeni s časom vsi hrvaški in slovenski kmetje iz oblasti gospode. Odpravila bo vse uradnike, ki pobirajo dayke in naklade, vse mitnice ter carinske postaje, da bo odprta trgovina in svoboden promet do morja. Ako bo boj uspešen in to mora biti, bodo osnovali kmetje skupno v Zagrebu cesarska vlado

sten član mladeniške Marijine družbe. Na Drvanji pa je odšla v večnost vzgledna žena Jera Kurbus, žena drvanjskega župana Simona Kurbusa. Na ošpicah je umrlo 7 otrok. Sv. obhajil je bilo 20.750. — Naš pevski odsek, ki se je lani častno udeležil velikega pevskega koncerta v Ljubljani, bo na pustno nedeljo predstavljal v dvorani šaljivo igro »Pravica se je izkazala«. Takrat na svidenje v velikem številu pri predstavi! — Naši rekrutje se ob torkih zvečer z veliko vnamo udeležujejo rekrutnega tečaja pod vodstvom mladeniča Mihaela Žizkeca. Fantovski krožek že predeluje gradivo za pomladanske tekme. Dekliški krožek pa hoče zajeti vsa dobra dekleta za izobrazbo in je že imel letos dva sestanka. V knjižnici bralnega društva je pripravljenih precej novih knjig za pridne bralce. Izposodite si jih! Prihodnjo nedeljo bo imelo bralno društvo že drugo predavanje v bralni sobi in obenem občni zbor. Napolnite jo udje do zadnjega kotička, kot v nedeljo dne 3. januarja, ko je prav zanimivo predaval č. g. kaplan A. Boštete o denarni krizi.

Sv. Bolfenk v Slov. goricah. Prvi mrlič v novem letu v naši župniji je bila Julijana Satler, prevzitatkarica iz Bišečkega vrha, stara 82 let. Izročena je bila materi zemlji v nedeljo dne 17. m. m. Rajna je bila 31 let vdova ter si je s pomočjo svojih otrok kupila posestvo, na katerem sedaj gospodari hčerka Frančiška poročena Mesarec, pri kateri je rajna preživela svoje zadnje dni. Rajni daj ljubi Bog večni mir in pokoj! Ostalim pa naše sožalje!

Sv. Trojica v Slov. goricah. Na lastno prošnjo je bil razrešen županske službe g. Franc Mulec v Senarski. Na njegovo mesto je bil določen g. Matija Vračič, kmet v Spodnji Senarski. V občini Osek je bil z odlokom banske uprave razrešen občinskih poslov ves občinski odbor. Za novega župana pa je bil imenovan g. Jakob Čuček, kmet v Oseku. — Pred kratkim bi se v Spodnjem Porčiču lahko zgodila huda nesreča. Vinko Dvoršak, posestniški sin, je peljal polno naložen voz proti Sv. Lenartu. Po nesreči je padel pod voz ter mu je šlo kolo čez desno nogo in desno roko. In kakor bi bil po čudežu očet, se mu ni pripetilo nič hudega, razven da ga je po roki nekoliko po-

praskalo, kar je pa bilo v par dneh zopet dobro. — Prejšnji teden smo ob veliki udeležbi pogrebcev pokopali dobrega mladeniča Pepeka Siročič, starega še ne 18 let. Učil se je v Zagrebu mizarstva. Pa se ga je lotila zahrbita jetika, ki ga je spravila najprej v posteljo, potem pa še v prezgodnji grob. Bil je tihega, mirnega in skromnega značaja, zato ga je vse rado imelo. Počivaj v miru, blagi mladenič!

Velika Nedelja. Na Runču je v ponedeljek dne 25. m. m. zvečer izdihnil priden fant 37-letni Janez Novak, dolgoletni ministrant v runški kapeli, kot žrtev fantovske podivjanosti. Njegovo truplo kaže vse znake pravega zverinskega umora. Storilec, kmečki sin K. iz Ključarovec, je že v zaporih. Mladina, kam iadraš?

Sv. Janž na Dravskem polju. Svatje na gostiji Jesenko-Marčič so za tukajšnji društveni dom darovali 110 Din. Bog povrni! Živeli posnemovalci!

Župečja vas. Na gostovanju Pišek-Peršuh v Župečji vasi se je nabralo za Klaverjevo družbo kot pomoč zamorčkom 100 dinarjev. Bog plati!

Ptuj. Pokojni »mater« Brenčičevi iz Ptuja v spomin! Prišla bo pomlad, zapihali bodo topli vetrovi, ozelenela bodo polja in gozdovi, ozelenela »njiva božja« na Rogoznici. In pred lično hišico na Ljutomerski cesti bo pognalo v ogradi; nje pa, ki je s tako ljubéznijo in vnamo čistila in gojila gredice in nasade, že leto dni ni več med živimi. 30 let so učakali »mat« Brenčičeva; 10 otrok so dali slovenskemu narodu. Janža krčmari v svojem kicarskem kotu, Franc sadjari na domačiji, še pred kratkim je županoval izvoljeni Mihael mestu Ptuj, Lojze meri platno, Tone reže železo, dr. Vinko polni zlato v tuje zobe, no in mravlja Micka, desna roka rajne matere, sadi in ogreba iste gredice, katere so mati tako ljubili. Nacek in Jakob in Terezija so pa umrli pred njimi in pred njihovo smrtjo je zginil Joško na ruskih poljanah. Pa še ni bilo dosti poštene vzgoje in brige z lastnimi otroki, še Jurij je našel pri materi svoj dom in postal gospod Jurij. Bili so mati Brenčičeva prava slovenska krščanska mati, o kateri pravi dr. Krek, da gori njeno življenje kakor

sveča, ki razsvetljuje in ogreva celo okolico, brez hrupa in godrnjanja, vedno tako svetlo in toplo, dokler ji reje zmanjka in ugasne. Ker ni mogel pred letom spremili matere na zadnji poti, se jih spominja ob obletnici smrti dne 6. februarja na nar Ptujkega polja, želeč jim pri Bogu zasluženi mir in pokoj. M. L.

Ptujska gora. Okoli 30 fantov je prišlo na prežo na gostijo Dolenc-Karner in to maskirani kakor maškori. Začeli so razgrajati okoli voglov, nakar jih pride mirit hišni gospodar Gajser. Piti niso dobili in zato pa lop po gospodarju s kolom po hrbtu. Divjaškega dela še ni bilo konec, razgrajali so naprej. Pametni domači fantje so se razpršili in bežali vsak na svojo stran. Martin Predikaka se je skril v hlev Kozoderčev. Neusmiljeni pretepač je besnel po hlevu tako dolgo, dokler ni našel v jaslilih skritega Martina Predakaka. Zasadil mu je krevelj. Čeljusti in ga tako vlekli iz jaslili na prsto. Martin je bil še toliko pri zavesti, da se je izmučil in skril pod pod, kjer je obležal. Nezvestnega so prepeljali v ptujsko bolnico. Fantje, kdaj boste nehali s takimi surevostmi?

Iz ptujsko okolice. Vsem svojim krajevnim, farnim in srezkim vinskim bratcem in prijateljem, ki so me tekom 14 let zvesto ali nezvesto spremljali po raznih gostilnah v mirazu in vročini, v dežju in snegu, po lepih cestah in blatnih klancih, ob blisku in gromu, po noči ali po dnevu, z vozom ali peš; kakor tudi vsem, ki so z menoj počivali, ravno ali krivo, po cestah ali po jarkih, z glavo naprej ali z nosom ob zemljo, ob času suše ali evenka, ob gotovini ali porgi, naznanjam neverjetno in vendar resnično vest, da sem se z dnem 16. I. 1932 za vedno od vas poslovil ter stopil pred ogledalo reka, ki pravo: »Hudo je družina prizadeja, če smrt ugrabi ji očeta; sto-krat hujše pa še tam, kjer oče čisto je pijan.« Tako hočem pokazati, da ni vedno resničen oni pregovor, da se pijanec spreobrne, ko se v grob zvrne. Mesto njega hočem uveljaviti novejšo, današnjemu času primernejše geslo: »Ni na svetu take strasti, ki je trdna volja ne zdrobi. — A. C.

Cirkovce - Sv. Lovrenc na Dravskem polju. Ne čudite se naslovu. Takej bodete spoznali, da nisem napisal ravno narobe. Cirkovski

za vse hrvatsko-slovenske pokrajine. Pobirali bodo sami vse davke in naklade ter skrbeli za varnost Krajine, za katero se gospoda itak ne briga. Pokorni bodo le kralju in nadvojvodi, drugemu nikomur.

To so bili nauki, načrti ter zahteve, katere je razlagal na dolgo ter široko puntar Ivica Peretič grajskemu kovaču in mu jih zasadil tako globoko v srce, da ni mogel odnehati — niti popustiti glede započete puntarije, ko ga je prosilo za to najljubše bitje na svetu — krepostna in že v dekliški mladosti dalekovidna Ema. Sicer jo je zagotavljal, da bo že zahajal večkrat v trg, a sedaj je preveč naročil v delavnici in pri izdelavi finejšega orožja in dragocenih oprem mora pač biti sam navzoč in prijeti za delo; v resnici pa je razmišljal ob količkah prostem času o ustroju nove kmečke organizacije po Hrvaškem, ki ima tudi za cilj: odrešenje Slovencev. Pavel je bil že preveč v moških letih in mu ni bila dovolj le ljubezen do nedolžnega dekleta, njegov duh je silil tudi ven v javnost, med toliko stoletij od tujcev zatirani ter neusmiljeno izže-

mani kmečki narod. Čutil in videl je na lastne oči, da ga tukajšnji kmétje hočejo ter morajo imeti, da bo dosežen cilj zedinjenja s Hrvati, skupne osvoboditve ter tolikanj zaželjene samostojnosti. Vest mu ni le šepetala, ampak mu naravnost kričala, da je boj za svobodo, za staro pravdo in za kmečko pravično vladno več, nego neprestano ljubimkanje. Mož sicer rabi milino ženskega srca, narod in domovina tirjata in zahtevata od pravega moža tudi svoje!

Nikakor ne smemo misliti, da bi se bilo razmerje med Pavlom in Emo radi udejstvovanja pri kmečkem gibanju ohladilo. Ravno nasprotno! Ema je začela s časom se bolj poglobljati v priprosto kmečko dušo in razumevati njene stoletne kliče po odrešenju. Pavlov poduk o podrobnostih punta jej je odprl v marsičem oči, da se jej je začel prikupljati njen ljubi bolj kot kmečki kapitan, nego kot grajski vitez. Neznosne tlačanske razmere se morajo tako ali tako spremeniti in za slučaj prevrata bo kmet itak obračunal s plemstvom za vselej.

Nadaljevanje sledi.

Sveća mati Ana.

Molitvenik za
žene in matere.

Cene: 32, 33, 34, 35,
52 Din.

Razlika cene je v vezavah knjige. Cenejša so za vsakdanjo uporabo, dražje pa za darovne mladim ženam, in še zlasti nevestam, za katere je najdragocenejša ravno še komaj dobro dovolj!

Za naročbe se priporoča:

TISKARNA
SV. CIRILA, MARIBOR

Inserirajte!

fantje imajo navado, da hodijo v lovrenško župnijo, posebno v sosednjo vas Gornje Pletanje, po žene in gospodinje in pravijo, da se obnese. Bogate so, pridne, pa tudi hude, če je treba. Da bi pa Cirkovčani vedno jemali in nič ne dali, to vendar ne gre. Zato je letos vrl mladenič Janez Drevenšek iz Gornjih Pletanj pogledal med Cirkovčanke in našel Marijino družbenko, vzorno mladenko Marijo Draškovič. Svoj lep poročni dan sta obhajala dne 25. m. m. Bog jima daj srečo in blagoslov na skupni življenski poti! Svatje so bili izredno dobre volje in v svojem poštenem veselju nabrali potom licitacije 105 Din za mariborsko novo bogoslovje in 105 Din za mariborsko dijaško kuhinjo. Stotero Bog plačaj! Da bi le imeli veliko posnemovalcev!

Studenice pri Poljčanah. Tukaj je umrl v pokojni cestar in prevzičkar Janez Bevc. Blagopokojni je bil večletni naročnik našega lista. Naj počiva v miru, preostalim pa naše srčno sožalje!

Dramlje. Dne 26. m. m. nas je zapustil naš priljubljeni gospod župnik Jožef Sigl. Stopil je v pokoj in se preselil v svojo novo hišico na Teharje. Težko smo se ločili od dobrega in zaslužnega gospoda, kateri je 11 let neumorno deloval med nami za čast božjo in dušni blagor svojih župljanov. Z nestrpnostjo smo pričakovali novega gospoda dušnega pastirja Alojzija Pirš, katerega smo dne 27. m. m. z radostnim srcem sprejeli. Sprejem je bil jako slovesen. Želimo novemu gospodu župniku obilno božjega blagoslova pri delu v vinogradu Gospodovem in za blaginjo naroda!

Nova cerkev-Globoč. Umrla je Marijina družbenka Julika Gorišek, komaj 22 let stara. Neizprosna jetika ji je pretrgala nit življenja. Bila je povsod priljubljena njena nedolžna veselost, s katero je vsakega razveselila. Imela je zmiraj pripravno voljo za dobro stvar. O njeni priljubljenosti je pričal njen pogreb. G. kanonik in dekan Pavel Žager, ki je vodil pogreb, je spregovoril pristrčne poslovične besede, zakar mu bodi izrečena zahvala, kakor tudi gđ. Heleni Medved, pevcem in pevkam ter darovalcem šopkov in vencev! Draga Julika, počivaj v miru!

Sv. Vid nad Valdekom. Ljudsko gibanje v pretečenem letu kaže sledeče: rojenih je bilo 23 otrok, sladki zakonski jarem so si naložili 4 pari, umrlo jih je 17, 7 oseb več kot leta 1930. Med umrlimi sta dva mala otroka. Najbolj je kosila smrt med starimi, pa tudi osebam v najlepših letih ni prizanesla. Zadnji je zapustil to solzno dolino v pretečenem letu blagi oče, skrben gospodar do zadnjega vzdih, g. Martin Tamše, ki je bil naročnik in čitatelj »Slovenskega Gospodarja« dolgo vrsto let. Rajni je bil v svojih mladih samskih letih izučen zidar. Starejši ljudje se ga še gotovo spominjajo, kako je tudi po sosednjih farah pomagal cerkve prenavljati ter izvrševal razna dela pri šolah in drugih stavbah. Bil je tudi več let občinski odbornik, šolski načelnik, med svetovno vojno tudi župan. Marsikatero pot je tudi zastopnik napravil ob svojih stroških, to pa zaradi ljubljenih svojih občanov. Nikdar z jezo, ampak vedno z veseljem srcem in s prijaznim smehom na ustih je opravljal težavna županska dela. V hišo božjo je posebno rad zahajal ne le ob nedeljah, ampak tudi ob delavnikih, kakor mu je čas dopuščal. Bil je tudi tukajšnje župne cerkve 23 let cerkveni ključar; njegova levica je pač marsikateri dar dala božjemu hramu, da ni vedla desnica zato. V ljub svoji darežljivosti ni imel nikdar pomanjkanja, kajti vseh svojih 5 otrok je lepo oskrbel. S svojo še živečo

ženo je živel 42 let v srečnem zakonu. Bogu udano je živel in Bogu udano tudi umrl v lepi starosti 72 let. Dan pred smrtjo je prejel sv. popotnico in drugi dan je v krogu svoje družine in sosedov mirno v Gospodu zaspal. Bil je tudi velik prijatelj petja v veseli in poštenu družbi. Rajni ni imel nobenega sovražnika, ker je pomagal vsakemu, za kar ga je kdo prosil, ako je le mogel. Zato so pa tudi vsi na dan pogreba jokali in nobeno oko ni bilo suho, ko je domači župnik orisal njegovo lepo življenje. Blag mu bodi spomin in nebeška luč mu naj sveti!

Šmarje pri Jelšah. »Slovenskega gospodarja« prihaja v novem letu cela kopica v naš kraj. Pač lepo znamenje, da naši ljudje radi čitajo in poizvedujejo, kako se kaj po svetu godi in tudi drugod sedanja težko denarno stisko prenašajo. Upamo, da se bodo z isto vnemo poprijeli tudi družbe sv. Mohorja, ki nam za borih 20 Din tudi za tekoče leto ponuja razven običajnega koledarja še pet drugih podučnih in zabavnih knjig, med temi posebno »Kokošjereja«. Z veseljem smo čitali v zadnji številki našemu sosedu Francu Jugu v Zadržah od uprave izrečeno pohvalo za njegovo 60letnico zvestega naročevanja »Slovenskega gospodarja«. Bog daj, da bi mu tudi vsi sedanji naročniki tako zvesti ostali in vneto posnemali našega jubilarja, ki v svoji sivi starosti 82 let pesniško govori: »Teža let me k' zemlji vleče — s' rb veselje mi kazi. — Blizje, bližje smrt me kliče — truplo k zemlji mi tišči. — Starost mrzla in trohljiva — za prijatelje črve imaš.«

Erečice. V vasi Bukoško pri Brežicah sta našla pri razkapanju sena dva fanta puško, ki je vsebovala star naboj. Po dolgem preizkušanju se je puška sprožila in je obležal eden od fantov mrtev.

Sv. Rupert nad Laškimi. Prešmentano trdo nas prijemlje letošnja zima; v decembru je poredica napravila velikansko škodo na drevju, sedaj pa, ko sta v dolinah bili takorekoč že v spomladi brez snega, je v tukajšnjih visokih hribeh pritisnil nenavaden mraz, da je drevje celih 10 dni cvečelo v tako bujnem snežnem cvetu-ivju, da nismo samo z začudenjem odpirali očesa, ampak še bolj stiskali tušesa. Zato pa smo se toliko bolj držali toplih peči, in še zavriskali smo si napol glasno, prav glasno veseli biti pa v teh hudih časih ne moremo; pri nas so namreč sedaj gostije, ženitovanja kar na kupe, saj je bilo eno nedeljo 12 parov na oklicih. Pri tem se je pa zgodila tudi žalostna, ali bolj sramotna reč! Minulo nedeljo je bila imenitna poroka v Grahovčah: nevesta je povabila tudi šentruperski peyski zbor na gostijo. Fantje imajo namreč dober moški zbor. Toda komaj so prišli v Grahovče, jih je v temni noči napadla cela tolpa divjakov — yoglarjev (kobilčarjev) iz bližnje okolice. Junaki so bili seveda oboroženi z noži in koli; z divjim vpitjem in aufbiksom so navalili na nič hudega sluteče pevce. A šentruperski fantje tudi niso šleve, postavili so se tako pogumno, da so se napadalci končno

Pri astmi in boleznih srca, prsi in pljuč, rehitisu in škrofuloziji, povečanju ščitne žleze in postanku golše je uravnava delovanja črevesja z uporabo naravne »Franz Josefove« grenčice velike važnosti. Kliniki svetovnega slovesa so opažali pri jetičnih, da v začetku bolezni porajajoče se zapreke ponehavajo s pomočjo »Franz Josefove« vode, ne da bi se pojavile driske, ki se jih vsak bolnik boji. — »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specijalnih trgovinah.

»korajžno« skrili pod postelje in v kote; nato so naši fantje mirno in dostojno odšli. Vse naše dobre ljudi je bolel ne samo zadržni napad divjih penečjakov, ampak še bolj surovost mladih ljudi, ki pač poznajo baharijo, nož in kol, a nimajo nikoli v rokah dobre knjige ali poštenega časopisa. Napadaleci so bili večinoma iz St. Lenarta. — V zadnjem času so bili razrešeni štiri vrli občinski odborniki: dolgoletni, zaslužni župan Mart. Trtnik, 1. svetovalec Jakob Vrbovšek, Ignac Novak in Andrej Labich. Vsa čast možem, ki so es veliko dočrega storili svojo obćino!

Sv. Kunigunda na Pohorju. O ti prešmentani predpust, kako si kratak, pa imaš tako malo novih zakonskih parov! V letu 1931 pa je bilo kar celih 12 parov. Prav velika razlika radi slabih časov. S strahom pogledujemo v bodoče življenje, kako se bomo rešili težkega bremena. Čitateljem »Slovenskega Gospodarja« pa priporočamo: Kdor še ni naročil lista, naj to stori. Kdor še ni poslal naročnine, naj jo, čimprej pošlje.

Meers-Meerbeck. Naša zveza je imela dne 24. m. m. svoj redni obćni zbor v Oberhausenu, kateri je bil zelo dobro obiskan. Volitev je zopet potrdila starega predsednika eno glasno, kakor po večini tudi ožji odbor, samo podpredsednik se je spremenil: namesto Andreja Breznikar-Hochheide je bil izvoljen Jožef Ramšak iz Schonnebecka. G. duhovni vodja je prepustil mesto g. Tensundernu, ker bo g. Hegenkötter v tem letu za nekaj mesecev odsoten, gre namreč v našo milo domovino na misijonsko delo. Najbolj pereče vprašanje je bilo podaljšanje potnih listov. Obupano gleda naše ljudstvo v bodočnost. Vedno več podjetij ustavlja obrat in če č'rodelni zavodi odpovedo podporo, kaj bo potem?! Ne vemo, kako bo z novo zaposlitvijo, če se bodo sploh še menili za tujce. Predsednik je dal obširno poročilo o delovanju zveze in njeni potrebi. Vedeti je treba, da dela vse posle brezplačno v čast božjo in korist narodu oziroma izseljencev, za kar je dobil priznanje. Važna točka je tudi bila notranja kolonizacija Jugoslavije, toda žalibog nimamo zato potrebnih sredstev. Zborovanje je poteklo zelo mirno in so se po štiriurnem razpravljanju razšli udeleženci z novim upom na nadaljnje delovanje v korist naše vere in domovine ter našega bližnjega.

Meers-Meerbeck. Društveno življenje v našem društvu sv. Barbare. V preteklem letu smo imeli redno vsaki mesec zborovanja, 6 odborovih sej, nekatere zelo važne. Meseca februarja nas je obiskal g. izseljeniški komisar Deželič, kateri je nam predaval o splošnem gospodarskem položaju in socialni zaščiti zlasti z ozirom na izseljence. Obljubil je, da bo vse storil, kar bo v njegovi moči, da zaščiti interese naših podanikov v tujini. Naše društvo je stopilo tudi v nemški Rechtsschutz, kateri nas zastopa v potrebi pri sodnji. Meseca junija smo bili primorani vsled velike brezposelnosti in vedno večjega števila invalidov spremeniti način podpore, katero smo več let izplačevali po 50 fenigov za dobo treh mesecev. Za tako podporo smo izdali do junija 210 mark, sedaj imamo samo še enkratno podporo za one, ki postanejo invalidni, v znesku 15 mark. Veselje nismo obhajali razen praznika sv. Barbare, katerega smo praznovali dokaj lepo, in sicer po cerkvenem obredu tudi v dvorani s skupno večerjo in družinsko zabavo. Trije društveniki so obhajali srebrno poroko: Tovornik, Kristovčnik in Zalokar, katerim je društvo čestitalo in pode-

lilo za spomin 25letnice lepe podobe. V začetku leta smo imeli 71 članov, tekom leta so se 4 preselili v staro domovino, 5 jih je izstopilo in 5 zopet vstopilo, tako da štejemo 67 aktivnih članov in 14 častnih. Na občnem zborovanju meseca januarja je bil enoglasno izvoljen zopet stari odbor pod predsednikom Lindičem, ker pa nismo imeli drugega blagajnika, je bil izvoljen Koželj, ml., član katerega čestitamo! Obdarovanje otrok smo priredili dne 10. januarja. Po dobro obiskani cerkveni pobožnosti, katero je imel domači g. župnik, smo se podali v Ml. leniški dom, kjer nas je posetil tudi g. izseljeniški komisar Deželič s svojo gosposprogo, katera je prinesla za otroke mnogo sladkarij in podobice. G. komisar je pa prispeval iz svojega za obdarovanje 20 mark. Otroci so dobili poleg navadnega darila za pod zob še 3 metre kontenirja za srajce. Obdarovali smo 73 otrok. Zanimivo je bilo poslušati otroke, ko so počinjali in deklamirali pobožne narodne in domoljubne pesmi v slovenskem jeziku, za kar ima največ zaslug mladi Tovornik. Sedaj smo prestopili v novo leto, imamo š. bolj t. mne razmere pred očmi. V prvih desetih dneh januarja smo naredili samo 4 šihite, tako da so nekateri oženjeni očetje prinesli 4 šihite po 2 do 15 mark domov. Kdor je dobil 20 mark, je bil že zelo redek. Vselej pa je seveda tudi društveno življenje močno otežkočeno. — Zelo pohvalni so koralci naših oblasti v Düsseldorfu. G. generalni konzul Brano Markovič z g. komisarjem Deželičem sta podvzela zelo potrebne ukrepe pri ministrstvu financ in socialne politike v pogledu olajšave take na potne liste naše najbednejše rojake. G. minister dr. Kostrenčič je nato telegrafično odgovoril konzulatu, da bode vse storil in tudi sam posredoval pri finančnem ministru za prosto izdavanje vize in potnih listov. To je res nujno potrebno. Ljudje so na cesti, ni dela in ne jela. Kje vzeti še za potni list? Dalje so se podvzeli koraki glede izгона naših brezposelnih. V to svrhu upamo, da se je že nekaj ukrenilo pri banski upravi, kamor je bil takoj poslan šef kabineta socialnega ministrstva, da tam posreduje, kako in na kak način bi bilo mogoče dati našim izgnanim streho, delo in jelo. Bog daj obilo uspeha in dobrih src v domovini!

★

Novi lovski zakon.

V dveh prejšnjih številkah našega lista že smo objavili poglavne določbe novega lovskega zakona. Preostaja nam še, da sporočimo svojim čitateljem velevažne določbe o povračilu škode in nekatere druge odredbe.

Škoda po lovu in divjačini.

Lovski upravičenec je dolžan povrniti:

1. škodo, ki jo z lovom store on sam, njegovi čuvaji, pomočniki, sluge in njegovi lovski gostje, kakor tudi vso škodo, povzročeno po njihovih lovskih psih (škoda po lovu);

2. praviloma vsako škodo, ki jo v njegovem lovišču stori z lopustom zaščitena divjačina (§ 2, oddelek I) na zemljiščih in pridelkih, ki se nahajajo na teh zemljiščih (škoda po divjačini).

Za škodo, povzročeno izvestnemu zemljišču po divjih svinjah v poslednjih dveh mesecih v iznosu od 300 Din, odgovarja v vsakem primeru lastnik ali zakupnik lovišča, v čigar področju se to zemljišče nahaja.

Ako škoda znaša nad 300 Din, pa se divje svinje ne drže stalno v tem lovišču, plačata

škodo po polovici lastnik odnosno zakupnik lovišča, v katerem je škoda povzročena, in lastnik ali zakupnik najbližjega lovišča, v katerem se divje svinje stalno drže. Ako je takšnih lovišč več, pa se ne more ugotoviti, iz katerega lovišča so divje svinje prišle, odgovarjajo za to polovico škode lastniki in zakupniki teh po enakih delih, razen če se ugotovi, da divje svinje niso prišle iz teh lovišč. V tem primeru se izplača ta del odškodnine iz sredstev banovinskega lovskega fonda (čl. 51).

Čigar zemljišču preti škoda po divjačini, je upravičen zemljišče ograditi, poditi divjačino s svojega zemljišča in plašiti jo z ognjem in trušcem po posebnih čuvajih ali na drug način, toda s tem ne sme napraviti škode zaščiteni divjačini (čl. 54).

Lovski upravičenec sme z dovoljenjem občupravnega oblastva prve stopnje tuja zemljišča v svojem lovišču ograditi ali jih pred oškodovanjem po divjačini zaščititi na kakšen drugi način, toda samo tako, da zemljiški lastnik zaradi tega ne trpi škode.

Toda tudi v tem primeru odgovarja lovski upravičenec za škodo, nastalo zaradi ograditve, kakor tudi za škodo po divjačini (čl. 50 in 51), razen ako dokaže, da je oškodovanec sam kriv, da podvzeti očuvalni ukrepi niso uspeli (čl. 55).

Škodo, ki jo divjačina napravi po sadovnjakih, hišnih vrtovih in drevesnicah in na posameznem mlade sadnem drevju, mora lovski upravičenec povrniti samo takrat, ako se dokaže, da je bilo podvzeto vse, s čimer razumen gospodar praviloma zaščiti take nasade.

Taki ukrepi so predvsem: ograje vrtov ter drevesnic v višini 2 m, beljenje, postavljanje plašil, ovitje sadnega drevja in debel s slamo najmanj 150 cm in temu enako (čl. 56).

Odškodninsko razsodišče.

Zahteve po povračilu lovne škode ali škode po divjačini do višine 1000 Din rešuje odškodninsko razsodišče, ki se osnuje pri občini ter sestoji iz predsednika odnosno njegovega namestnika in dveh članov. Zahteve po povračilu škode nad 1000 Din rešujejo pa redna sodišča (čl. 58).

Osebnne stroške (čl. 169 zakona o občem upravnem postopku) nosi vsaka stranka sama. Posebne stroške oblastev (čl. 168 zakona o občem upravnem postopku), kamor spadajo tudi pristojbine članov odškodninskega razsodišča (čl. 59, odstavek 6 tega zakona), nosi ona stranka, po katere krivdi je povzročeno vse postopanje ali neki njegov del.

Ako odškodninsko razsodišče ne prizna nobene odškodnine, mora nositi posebne stroške oblastev oni, ki je zahteval odškodnino.

Ako odškodninsko razsodišče prizna odškodnino v višjem znesku, nego jo je ponudil lovski upravičenec pri poravnalnem poizkusu (čl. 63 in 67), trpi odškodnini obsojeni vse omenjene stroške. Ako razsodišče prizna odškodnino v enakem ali nižjem znesku, nego je ponudil lovski upravičenec pri poravnalnem poizkusu, jih trpi oni, ki je zahteval višjo odškodnino (čl. 68).

Lovska društva.

Gojenju divjačine in pospeševanju lovstva, strokovni izobrazbi in organiziranju lovcov kakor tudi čim boljшему in vestnejšemu izvrševanju zakona in predpisov o lovu služijo lovška društva. Lovska društva morajo pri-

padati zvezam lovskih društev, a zveze lovskih društev se združijo v osrednji zvezi lovskih društev kraljevine Jugoslavije.

Zveze lovskih društev se imajo osnovati za vsako banovino, a osrednja zveza lovskih društev v Belgradu. Za območje mesta Belgrada izda odločbo minister za šume in rudnike na predlog osrednje zveze lovskih društev.

Za eno banovino se sme priznati samo ena zveza lovskih društev, a za vse državno ozemlje samo ena osrednja zveza lovskih društev kraljevine Jugoslavije (čl. 76).

Prehodne in zaključne odredbe.

Zemljišča veleposestnikov, ki so po zakonu o agrarni reformi odvzeta in predana v posest interesentom agrarne reforme, združi obče upravno oblastvo prve stopnje z občinskimi lovišči, kjer ta obstojajo, po uradni dolžnosti v roku treh mesecev po uveljavljenju tega zakona. Zakupnik občinskega lovišča je dolžan, da za tako pridobljeno površino plača sorazmerno povišano zakupnino (čl. 7). Pri uporabi tega pr. lisa se ima postopati smiselno po odredbah iz čl. 5 in 13, odstavek 2 tega zakona.

Ako zaradi združenja zemljišč, navedenih v prvem odstavku tega člena, z občinskim loviščem veleposelniku ne bi preostalo 200 ha nepretrganega zemljišča, se tudi to zemljišče združi z občinskim loviščem (čl. 107).

S tem zakonom se ne izpreminjajo roki že obstoječih zakupnih pogodb, odobrenih od strani obče upravnega oblastva prve stopnje (čl. 110).

Ta zakon stopi v življenje z dnevom objave v »Službenih Novinah«, a dobiva obvezno moč v posamezni banovini istočasno z banovinsko uredbo, s katero se uravnavajo lovski odnosi, navedeni v prvem odstavku čl. 112 tega zakona odnosno na področju uprave mesta Belgrada istočasno z uredbo, izdano od strani ministrstva za šume in rudnike. Banovinske uredbe se imajo izdati najdalje v roku šestih mesecev po objavi tega zakona (čl. 113).

★

Vprašanja in odgovori.

»Karitas« življensko posmrtninsko zavarovanje.

Odgovor:

Na mnoga vprašanja glede tega zavarovanja odgovarjam, da je to zavarovanje popolnoma varno in imajo zavarovalne police Karitas veljavo kot prave življenske police, ki imajo tudi odkupno vrednost, kar pri zavarovanju pri raznih »samopomočih« ni. V zavarovanje se sprejemajo osebe od 7. do 80. leta starosti. Pristopnina znaša pri »Karitas« samo 10 Din enkrat za vselej. Pri zdravih ljudeh do starosti 65 let ni nobenega čakalnega roka in cela zavarovana svota se izplača takoj po smrti zavarovanca, ako je le enomesečna zavarovalnina plačana. Zavarovanje se lahko začne z mesečnim prispevkom 5 Din (najnižje), da je tako tudi manj premožnim osebam omogočeno, da zavarujejo sebe ali kako drugo osebo. Višina mesečnih zavarovalnih prispevkov je odvisna od višine zavarovalne svote in od starosti zavarovanca. Najvišji znesek, za katerega se lahko zavaruje, je Din 19.760 in najvišji mesečni prispevek Din 75. Mesečni prispevki so pri »Karitas« vsak mesec enaki, četudi umrje večje število članov. Pri »samopomočih« pa mora zavarovanec plačevati višjo premijo, ako umrje en mesec več članov. Tega pri nas ni. Važno in zelo ugodno je tudi določilo, da se izplača preostalim dvojna za-

varovana svota (največ Din 40.000), ako umrje zavarovana oseba vsled nesreče ali kakoršne koli nezgode. V slučaju nesreče ali nezgode ni nobenega čakalnega roka. Ako sta zavarovana mož in žena, dobijo otroci vsak po Din 300 oziroma Din 500 posebne posmrtnine po smrti roditelja. Če pa nastopi smrt radi nesreče ali nezgode, dobijo tudi otroci dvojno svoto (Din 600 oziroma Din 1000). Kdor hoče zavarovati sebe ali kake druge osebe pri »Karitas«, mi mora poslati natančne rojstne podatke zavarovane osebe (datum, leto rojstva). Zadostuje, da mi pišete dopisnico. Za točno izplačilo zavarovane vsote jamči pri nas »Vzajemna zavarovalnica« s celim svojim premoženjem. — Franjo Žebot, glavni zastopnik v Mariboru, Loška ulica 10.

Raznoterosti.

Počivajoči ognjenik se zopet vzbudil. Na Havai otokih v Tihem Oceanu je največji ognjenik na svetu, ki se imenuje Kilauea. Zadnje dni so pričeli švigati iz žrela plameni, ki so razsvitljevali celo otočje. Pri enem izbruhu so se pognali v višine iz 60 stranskih žrel plameni. Celotno gorovje Kilauea, ki obsega 8 kvadratnih milj, je žarelo. Pri glavnem izbruhu so opazovali ognjeni steber, ki je bil 300 m visok in se vzpenjal iz glavnega žrela. Ognjenik je iz metal velikanske množine lave. Vročina je bila tako huda, da so jo komaj in komaj prenesli prebivalci mesta Hilo, ki je oddaljeno od vulkana 30 milj, s pomočjo plinskih mask. Vsled bruhanja in potresov se je gorovje v bližini ognjenika znižalo za 200 m, glavno žrelo je pa pridobilo na obsegu eno miljo.

Mesto šol radio. Možno je, da se bodo morale šole v Chicagu zapreti radi suše v mestni blagajni. Ako bi prišlo do tega, je list »Chicago Tribune« stavi svojo radio-oddajno postajo na razpolago, da se potem nje daje pouk otrokom. Ni se še razmišljalo, kako bi se dal ta načrt izpeljati. Šlo pa bi na ta način, da bi se posameznih urah vsak dan dajal pouk otrokom posameznih razredov. Pri tem pa bi morale matere nadomestovati učitelje in paziti, da bo med poukom vladala med otroci disciplina in red. Za otroke tistih družin, ki nimajo radio doma, bi se najel v sosesčini kak skupen prostor.

Zakaj Francija uvaža delavstvo. — Marsikomu je nerazumljivo postopanje Francije, ki uvaža iz tujezemstva delavstvo kljub temu, da ima sama že dosti veliko brezposelnih. Vzrok je v resnici čuden. Francoz je namreč take narave, da ne gre rad iz svojega domačega mesta in rajši roma brez dela strada, kakor da bi se preselil za delom v kako drugo mesto. Tako nastane v enem kraju velika brezposelnost, dočim v drugem primanjkuje delavstva, ki ga morajo nato uvažati iz inozemstva. Drugo je pa to, ker se Francoz ne bo poprijel drugega dela kakor tistega, ki mu ga daje njegova obrt, katero je mogoče podedoval od svojih očetov in praočetov.

Očala v starem veku. Že Rimljani so rabili neko vrsto očal iz berilija (odtod nemška beseda »Brille« za naočnike). A kakor so pokazala nova izkopavanja, nikakor niso bili oni izumitelji tega gle-

dalnega orodja. V kraljevi palači na Kreti in ob gori Idi so našli okrogle leče iz gorskih kristalov, ki so jih rabili za gledanje. V Kartagu v Severni Afriki so našli tudi brušene steklene leče. Feničani so, kakor znano, že poznali steklo in brušenje stekla, pa ni čuda, da so ga uporabljali tudi za izdelovanje naočnih leč. Zdi se tudi, da so te leče izvažali v daljne tuje dežele, tako do Troje, do Tira, Niniv in celo do daljne Britanske.

Listnica uprave.

Novim naročnikom sporočamo, da vseh zastalnih številke od novega leta nimamo več, zato dopolnjemo samo one, ki so še na razpolago. Pač pa zato tem naročnikom vpišemo naročnino za 1 mesec dalje.

Nove hišne številke! V preteklem letu ste mnogokje dobili nove hišne številke. Pri naročilu so nekateri navedli samo novo številko. V upravi sedaj težko vknjižujemo, ker nam ni znano, ali je nov naročnik ali stari pa z novo hišno številko. Zato vljudo prosimo, da oni, ki na naslovu nimajo pravilne hišne številke in smatrajo, da morajo imeti tudi hišno številko, sporočijo potom dopisnice: »Pri mojem naslovu ... je bila stara hišna številka ... in je sedaj nova hišna številka ...«. To pa naj nam čimprej sporočijo, ker bomo zdaj pisali naslove za stalno in jih bo pozneje možno izpreminjati le z velikimi stroški.

Uredništvo »Nedelje« in tajništvo Katoliške akcije se je preselilo v poslopje Gospodarske zadružne banke (Aleksandrova cesta 6 I). Na urednika in tajnika se lahko obrnete v vseh zadevah Katoliške akcije osebno ali potom pisma. Strankam je na razpolago vsak dan med tednom od 8. do 12. ure popoldne, ter popoldne od pol 15. do 17. ure.

MALA OZNANILA

Izgubil se je lovski pes, velik (Brauntiger), kratkolas. Nagrada 200 Din. R. Lirzer, tov. stolov, Maribor, Cvetlična ulica. 172

Proda se lepo posestvo z novozidano hišo, 10 oralov zemlje. Močna 21, p. Sv. Marjeta ob Pesnici. 173

Posteljne odeje, močno šivane, kupite najboljše in najcenejše pri: **Stuhec, izdelovanje posteljnih odej,** Maribor, Slovenska ul. 24. 174

Fant, star 18 let, ki je služil 6 let pri enem gospodarju, želi službe pri dobrih ljudeh. Jožef Krajnc, Sv. Miklavž 21, p. Hoče. 169

Peceni hiša pri Mariboru za 32.000 Din, veliko posestvo v bližini mesta za 35.000 in 160 tisoč Din, gostilna s posestvom za 120.000 D. pekarna za 75.000 Din. »Rapid«, Maribor, Gosposka ulica 28. 168

Dve breji kravi marijadvorske pasme proda vinarska in sadjarska šola v Mariboru. 170

Lepo posestvo, celo ali deloma, je na prodaj. Martin Dreo, Drešinja vas, p. Petrovče. 167

Sprejem majerja z več delavnimi močmi: Jarenina št. 39. 165

Dva učenca, ki imata veselje do slikarske obrti, sprejme v uk V. Bevc, slikar, Celje. 166

Majhno posestvo ob Ptujski cesti na prodaj. Vprašati Dolgoše 96, p. Maribor. 161

Lepo posestvo se proda, 4 in pol orala, lep sadonosnik in njiva, vse v dobrem stanju. Izve se pri: F. Letnik, Zgornja Voličina, Sv. Lenart v Slov. goricah. 171

Mlinar 35 let star, izučen mlinostavec tehnično v Avstriji, hoče premestiti službo, najraje v kmečki valčni mlin v Sloveniji. Ponudbe prosí Ivan Herič, Brestovačka Banja, Srbija. 158

Pridnega viničarja sprejemem takoj. Feliks Grögl, učitelj pri Sv. Rupertu Sl. g. 157

Zamenjava posesti. Novo zidana hiša blizu okrajne ceste, 3 joha zemljišča, zamenjam z manjšim ali večjim v bližini Poljčan ali Slov. Bistrice. Prevzamem dolg in doplačam. Kaukler, Križni vrh, p. Laporje. 163

Viničar s 4—5 delavskimi močmi se sprejme: Novačan, Košaki, Maribor. 164

Kmetje, najboljša in najlepša priložnost, zamenjati in preštati bučno olje, je v tovarni bučnega olja J. Wachmüller v Mariboru, južna stran mostu. 153

Kupim posestvo cirka 8—10 oralov, če mogoče tudi z gozdom, poslopje mora biti v dobrem stanju, v bližnji okolici Celja, z navedbo kraja in cene, naj se pošlje na naslov: Fr. Kosoll, Maribor, Prešernova ulica 4. 159

Moški šivalni stroj za prodaj in tudi več ženskih in otroških oblek: Maribor, Koroška c. 19, 1. nadstropje. 160

Gene cepljenim trtam znižane! Po Din 1.20 za komad nudi 1a selekcijonirane cepljene trte najboljših trsnih sort, cepljenih na razne podlage: Uprava banovinske trsnice in drevesnice v Pekrah, pošta Limbuš. 114

Sprejem s 1. marcem šiviljsko pomočnico, ki ima veselje do moške obrti. Prednost pa imajo deželne. Ponudbe pismeno. Naslov v upravi lista. 150

Denarja ni, draginja je velika, a zaslužek majhen. Ako hočete doma v svojem okraju dnevno nad 100 Din zaslužiti, pošljite za pojasnila vsaj natančni naslov in znamko za odgovor. P. Batič, Ljubljana, poštni predal 276. 87

Viničarja oziroma majerja sprejme takoj St. Lubienski, Jareninski dol 30.

Uprava banovinske trsnice in drevesnice v Kapeli, pošta Slatina-Radenci

ima v zalogi po Din 1.20 komad prvovrstne cepljene vinske trte od najboljših selekcijoniranih trsnih sort na podlagah riparija Portalis, rup. št. 9 (Göthe), riparija x rupestris 3309, solonis x riparija 1616, Berlandieri 8 B in Kober 5 BB ter po 25 para komad korenjake; po 15 para komad 1a po 8 para komad pa 11a ključeh teh ameriških podlag. V zalogi pa ima tudi pritično dreve od najfinejših hruskovih n jablanovih vrst komad po 10 Din in visokodebelno dreve od hrusk moštnic, kakor tudi poldebelne breskve in marelice. Zahtevajte seznam! Trte se razpošiljajo franko. Omot se zaračuna po lastni ceni. 2

Za dobro ureditev hotela, restavracij in stanovanj so nujno potrebna

dobra ogledala

brušene steklene plošče, ravne, upognjene, ledene ali matirane Vstaklenje v medi. Opločevanje zidov s steklenimi ploščami raznih barv, kakor sobe, dvorane, predvorja, kopalnice, umivalnike, mize, pulte, vitrine, izložbe, vetrobrane, avtomobile itd. dobavlja najpovoljnejše: 162

SPECTRUM D. D.

Tovarna ogledal, brusilnice stekla

Ljubljana, Celovška cesta 81, telefon 23—34.
Zagreb, Samoborska cesta 11, telefon 25—83.
Osijek, Desatičina ulica 39, telefon 4—03.

Za našo deco.

Razne pravljice.

1.

Princesinja in žaba.

To je bilo še v oni srečni dobi, ko si lahko dobil vse, kar si si zaželel. Tedaj je živel neki kralj. Imel je zelo lepi hčeri. Ali najmlajša je bila tako lepa, da niti sonce ni bilo lepše od nje. Blizu kraljevega dvora se je razprostiral temen in velik gozd. Sredi gozda je stala stara lipa, pod njo pa je bil izvir vode.

Nekega dne, ko je bilo zelo vroče, je odšla najmlajša hčer v ta gozd, ker je bilo v njem lepo hladno. Sedla je kraj izvira, da bi se malo osvežila. Ko je tako tam sedela, je metala v zrak zlato kroglo, pa jo je zopet prestregla z rokami. Tekom igre je slučajno izpustila kroglo iz rok in padla ji je v vodo.

Princesinja je pogledala za kroglo, ali ta je brž izginila v globoki vodi.

Začela se je bridko jokati. Naenkrat je začula glas, ki ji je govoril:

»Kraljičina, zakaj se jočeš? Tvoje solze bi še kamen omehčale!«

Princesinja je gledala okrog, da vidi, kdo ji govori. Nazadnje je zapazila pred sabo žabo, kako je dvigala iz vode svojo grdo glavo.

»Ah! Ti govoriš!« je rekla. »Eh! Jočem se radi svoje zlate kroglice, katera mi je padla v vodo.«

»Nehaj se jokati«, je odgovorila žaba. »Poiškaty jo hočem. Pa, kaj mi daš, če ti jo zopet prinesem?«

»Vse, kar hočeš, draga žabica. Kaj želiš? Mojo obleko, moje bisere ali zlato kronico, ki jo nosim?«

»Tvoje obleke, tvoje bisere, tvoj nakit, pa celo kronico — za vse to mi ni. Evo, kaj hočem: Rada me imej ter me vzami za tovarišico. Hočem biti s tabo pri mizi, hočem jesti z istega krožnika, piti iz iste čaše in spati v isti postelji. Če mi to obljubiš, se bom spustila v vodo in ti bom prinesla zlato kroglo.«

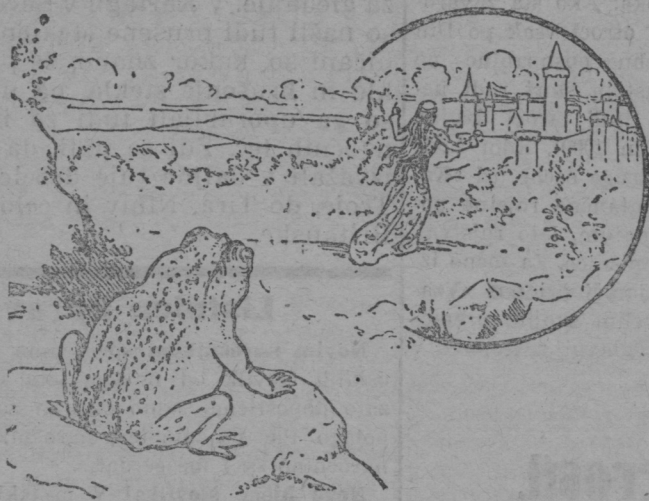

»Obljubujem«, je rekla princesinja. »Obljubujem ti vse, samo vrni mi kroglo!« — Pri sebi pa si je mislila: »Obljubim ji to lahko, seveda ne bi vzela nikoli te grde živali, ki živi samo v vodi s prav ostudnimi tovarišicami, za svojo — družabnico.«

Med tem je bila žaba skočila v vodo in je kmalu spustila kroglo pred kraljičino v travo.

Kraljičina je bila silno vesela, ko je zopet videla svojo igralko, brž je vzela kroglo in je začela bežati proti gradu.

»Počakaj me! Počakaj me!« je klicala žaba za njo. »Nesi me, ker ne morem tako hitro teči kakor ti!«

Princesinja se ni niti ozrla na žabine klice. Še hitreje je tekla, da bi bila čimprej v gradu. Čez par minut je povsem pozabila, kaj je bila obljubila ubogi živalici ob izviri.

Ko je bila opoldne s svojim očetom in z dvorjani pri obedu ter je baš jedla z zatega krožnika, se je naenkrat čulo pred vrati neko čudno stopanje: flik-flak, flik-flak. Nato se je nekdo zunaj oglasil:

»Lepa kraljičina! Odpri mi vrata!«

Princesinja je vstala in je šla pogledat, kdo je zunaj. Videla je žabo. Brž je zaprla vrata, pa je vsa blede zopet sedla na svoje mesto. Kralj je opazil, da ji nekaj ni po volji, zato je vprašal:

»Kdo je zunaj? Da ni kak velikan, ki bi te hotel odnesti?«

»Oh, ne, oče moj!« je odgovorila ona. »To je ostudna velika žaba.«

»Žaba? Kaj hoče od tebe?«

»Ah, moj dragi oče! Danes v jutro, ko sem se igrala s svojo zlato kroglo v gozdu kraj izvira, mi je padla krogla v vodo. Zelo sem plakala. Ta ostudna žival mi je prinesla kroglo nazaj, pa morala sem ji obljubiti, da jo hočem vzeti za družabnico. Obljubila sem, ker sem mislila, da itak ne more živeti brez vode in da ne boče našla do sem. In glej, prišla je!«

Tedaj se je zopet začul žabin glas:

»Kraljičina! O, kraljičina! Odpri mi vrata. Obljubila si mi, da me hočeš vzeti za družabnico. To si rekla v jutro v hladnem gozdu, preden sem skočila v vodo, da ti prinesem zlato kroglo.«

Kralj je sedaj rekel:

»Obljubo je treba držati. Odpri vrata in pusti žival notri!«

Morala je odpreti vrata. Žaba je priskakljala do stola. Ko je princesinja zopet sedla, ji je rekla: »Posadi me poleg sebe!«

Tolažba v nesreči.

Živel je mož, ki je bil tako reven, da niti ni imel čevljev in je moral bos hoditi v tuje mesto. Vroč pesek, čez katerega je hodil, ga je žgal v noge, težko je hodil in tarnal je radi svoje žalostne usode: »Kakšna krivica je na svetu, da nimam niti toliko kakor živali na polju.«

Ko je prišel v mesto, je videl ob cerkvenih vratih moža brez nog. To ga je presunilo tako, da je vzkliknil: »O Bog, kako dobrodljiv si, ko mi pustiš noge, da mi ni treba kakor črv laziti od kraja do kraja!«

Šel je v cerkev in se je kesal svoje prejšnje nevolje. Nato je šel dalje. Pot mu je utrdila kožo na nogi in laže je dospel do cilja.

Friderik Veliki in mlinar.

Ko je Friderik II. hotel postaviti svoj znameniti grad Sanssouci v Potsdamu pri Berlinu, mu je bil neki mlin zelo v oviro. Hotel ga je kupiti in je vprašal mlinarja za ceno. Ta je rekel, da mlina ne proda, ker je že dolgo vrsto let v posesti ene in iste rodbine. Kralj mu je hotel na drugem, boljšem kraju, postaviti nov mlin in mu še dati znatno svoto denarja. Pa je bilo vse zaman, mlinar se ni dal pregovoriti.

Nazadnje se je kralj razjezil in je rekel mlinarju: »Ali ne veš, da ti morem mlin odvzeti, ne da bi ti dal groša zanj?«

»To bi lahko storili, če ne bi bilo v Berlinu deželnega sodišča«, je mirno odvrnil mlinar.

To je kralja tako osupnilo, da ni nikoli več govoril o tem mlinu, ki stoji še zdaj poleg kraljevega gradu.

Slavljenec.

A: Kako ste danes radodarni in veseli!

B: Zakaj bi ne bil, saj sem danes slavljenec.

A: Tako?

B: Da, danes je ravno 25 let odkar mi je moja žena ušla!

Skromna želja.

K siromašnemu krojaču prideta sodni sluga in imenitni krojač Šturmovič, da mu zarubita, kar ima. Ko sta to storila, pravi siromašni krojač: Tako, sedaj sta vse zapečatila; zapečatita še meni in otrokom usta, da nam ne bo treba več jesti!

V krčmi.

Gost: Kdo je vaša kuharica?

Krčmar: Moja hči.

Gost: Mislim sem si, ker ima prekrasne lase!

Krčmar: Kako pa vi to veste?

Gost: Kaj bi ne vedel! Saj imam kitico njenih prekrasnih las in jih nosim vedno na sreču.

Krčmar: Kaj, da se je dekle toliko izpozabilo, da se za mojim hrbtom...

Gost: E, kaj izpozabilo! Njene lase sem jaz polagoma tekom časa — nalovil v svoji juhi!

Prepričevalen dokaz.

Ona: Ti vedno trdiš, da me ljubiš; ali ti pa smem tudi zaupati?

On (kramar): Zaupati? Ako mi zaupa: Petričič, ako mi zaupa Souvan in ako mi zaupa Majer mi moreš tudi ti zaupati!

Ženska stanovitnost.

Sodnik: Koliko ste stari, gospodična?

Priča: 30 let.

Sodnik: Če se le ne motim, ste bili pred 4 leti tudi toliko?

Priča: Mogoče, pa jaz nisem izmed tistih žensk, ki pravijo danes tako, jutri pa drugače.

Sočutni hišni gospodar.

A: Res, gospod, siromaštvo v nekaterih krogih je že uprav veliko.

B: Prav pravite. V moji hiši je stanovala obitelj, katera je bila tako ubožna, da ni zamogla stanovanja plačati. Ravno zato, ker nisem mogel te bede gledati, sem jim odpovedal stanovanje.

Ona se je branila, ali kralj ji je zapovedal, naj stori tako, kakor žaba želi. S stola je žaba skočila na mizo in je sedaj rekla princesinji:

»Pristavi mi svoj zlati krožnik, da jeve z nje-ga vkup.«

Princesinja je to morala napraviti, pa so vsi videli, da ji to ni nič kaj ugajalo.

Žabi pa je bila jed zelo po volji. Ko je bila gotova, je rekla: »Dovolj sem jedla in pila. Počutim se malo trudna. Odesi me v svojo sobico, napravi mi malo prostora v postelji in tako lahko v miru zaspi.«

Na te besede se je kraljčina začela jokati, ker se ji je studilo žabino hladno telo. Niti dotakniti se je ni hotela, kaj še, da bi jo trpela v svoji postelji.

Njene solze so kralja razjezile. Rekel je:

»Ne smemo nikogar prezirati, ki nam je pomagal v nezgodi!«

Uboga kraljčina je morala tudi sedaj slušati. Prijela je z dvema prstoma žabo za eno nogo, odnesla jo je v svojo sobo in jo je tam spustila v kot.

Ko pa je legla v postelj, je žaba priskakljala iz svojega kota in je rekla:

»Trudna sem, dvigni me v posteljo, drugače te bom zatožila očetu.«

Na te besede se je princesinja zelo razjezila. Zgrabila je žabo in jo je — zagnala v zid z vso močjo.

»Zdaj boš menda imela dovolj, ostudna žival!« je zaklicala.

Ali ko se je žaba dotaknila zidu, se je izpremenila v lepega kraljeviča, ki je pozneje z dovoljenjem kraljevim postal princesin ženin in nazadnje njen soprog.

Princ je pripovedal, da ga je bila zlohotna čarovnica izpremenila v žabo in da ga je mogla samo na tak način rešiti princesinja. Potem je odpoštoval v svoje kraljestvo.

Čez nekaj dni je prispela zlata kočija, katero je vleklo osem belih konj. Vzadi na kočiji je stal kraljevičev verni sluga Martin. Ko je bil slišal, da mu je gospodar izpremenjen v žabo, si je dal skovati okoli prs tri železne obroče, da bi mu srce od togote ne počilo.

Kočija se je kraljevičem in s kraljčino kmalu podala na pot. Martin je stal vzadi na njej na svojem mestu. Presrečen je bil, da je videl svojega gospodarja rešenega. Čez nekaj časa se je čulo, kakor da bi nekaj počilo na kočiji. Kraljevič ni vedel za tiste obroče, ki jih je nosil Martin, obrnil se je in vprašal: »Martin, ali se je kaj na kočiji zlomilo?«

»Ne, gospod«, je odgovoril Martin. »Obroči so počili, s katerimi sem stiskal svoje srce, da ne bi počilo, ker sem bil tako žalosten, ko sem Vas videl izpremenjenega v žabo. Zdaj obročev več ne potrebujem, ker sem nad vse srečen, da vidim Vas, svojega gospodarja, in to ne samega, ampak s tako lepo princesinjo.«

* * *

2.

Janko in Metka.

Pred davnim, davnim časom je živel siromašen drvar s svojo ženo in dvema otrokoma. Otroka sta se imenovala: Janko in Metka. Hišica jim je stala kraj velikega gozda. Mati teh dveh otrok je bila umrla, ona žena pa jima je bila mačeha. Otroka baš ni posebno ljubila.

Ce je bila dobra letina, je drvar komaj in komaj prehranil ženo in deco. Ce je pa bila slaba letina, so naravnost umirali gladu.

Nekoč je zavladal glad v tistem kraju. Drvar je bil obupan. Mačeha pa je, gledajoč deco, večkrat premišljevala:

»Če ne bi bilo teh otrok, bi še nekako šlo. Morda z možem bi se že mogla prehraniti.«

Nekega večera, preden je šla spat, je povedala možu:

»Tako ne moremo živeti. Dajva odvesti otroka v temni gozd, pa ju tam pustiva, naj umreta od mraza in gladu.«

Bedni oče je ljubil svojo deco kakor pač vsak oče. Nikakor ni hotel na to pristati. Ko pa je žena neprestano samo o tem govorila, je naposled menil: »Ah, žena, napravi kakor hočeš!« Nato sta zaspala.

Otroka sta to vse čula, ker od glada nista mogla spati. Mala Metka se je začela tiho jokati. Janko pa ji je povedal na uho:

»Tiho bodi, Metka! Jaz že vem, kaj bom storil. Ti le zaspi!«

Ko so vsi spali, je Janko tiho stopil iz hiše in je v svitu mesečine nabral na dvorišču poln žep malih belih kamenčkov.

V jutro, komaj se je že kaj videlo, je hudobna mačeha zbudila otroka in jima je rekla:

»Vstanita, otroka! Danes moramo vsi v gozd, da si dobimo drvi.«

Ko so malo kaj pojedli, so odšli. Janko je hodil zadnji in je od časa do časa spustil bel kamenček na tla, da bi označil poti.

Oče je videl, da se je Janko dostikrat obrnil, in ga je vprašal:

»Kaj gledaš, Janko?«

»Nič, oče, gledam svojo malo mačko, ki sedi na strehi in me pozdravlja.«

»Neumnež, to ni mačka. To dela solnce, ki si je na streho.«

(Nadaljevanje sledi.)

Zadružna gospodarska banka d. d.

Podružnica Maribor, Aleksandrova cesta št. 6

V lastni, novozgrajeni palači

Pred frančiškansko cerkvijo

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje. -- Najvišje obrestovanje vlog na knjižice in v tekočem računu. -- Pooblaščen prodajalec srečk državne razredne loterije.

193

Lepe tiskovine

za trgovce, obrtnike, urade, kakor tudi večbarvne razglednice, barvotiske in druge v svojo stroko spadajoče tiskavnice v latinici in cirilici

izvršuje

hitro, solidno in po najnižjih cenah

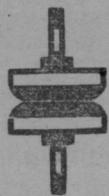
Tiskarna sv. Cirila

v Mariboru

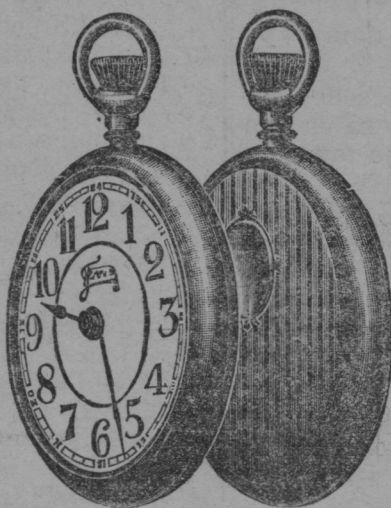
Koroška c. 5

Cekov. račun
štev. 10 602

Telefon interurb. št. 2113

„Nezlomljiva“

Tako se imenuje zaradi svojih sestavljenih delov, ki so sigurni proti padcu in udarcu, prava švicarska Anker ura št. 512 v lepo poniklani skatli za samo Din 48.—

Ista ura z radium svetlečim kazalom in kazalcem samo Din 68.—

Posilja se po povzetju ali ako se pošlje denar naprej. Noben riziko, ker je izmenjava dovoljena ali pa se pošlje denar nazaj.

Prava švicarska žepna ura, že od Din 44.—, ure za pestnice že od Din 98.—, budilke od

Tudi za 35.— Din se dobi ena žepna ura in že za 45.— Din tudi ena budilka. — Obe so dobre!

Din 49.—, kakor nakit, srebrno in zlato blago skoraj za originalne tovarniške cene najdete v ogromni izbiri v velikem ilustrovanem krasnem katalogu, katerega dobite brezplačno.

Zahtevajte ga od že 34 let obstoječe tovarniške hiše ur
H. SUTTNER V LJUBLJANI ŠT. 992

— Ze 34 let mnogo tisoč strank zadovoljili. —

Cepljene trte eno in dveletne na različnih podlagah po zelo znižani ceni, nudi I. trsničarska zadruga v Sloveniji, Pošta Juršinci pri Ptuj. Zahtevajte cenik. 1718

Kupim staro zlato, srebro, srebrno blago kakor tudi zlatnike po najvišji dnevni ceni. Ackermann in Kindl, Ptuj. 78

Vinsko trsje, garantirano, najpriporočljivejših vrst na raznih podlagah nudi Gabrijel Koren, trsničar in drevesničar, Št. Ilj pri Velenju. 74

Poročne prstane se kupi najbolje pri izdelovalcu Karlu Karner, zlatar, Maribor, Slovenska ulica 3. 71

Nihče ni primoran, kupiti v »Testilnem bazarju«, Maribor, Vetrinjska ulica 5. Vsak si pa lahko ogleda blago, ker je res lepo in poceni. Svileni robci, žamet, hlačevina, sukno, nogavice, raznovrstno perilo ter velika izbira venčkov in šopkov za neveste. Postrežba točna in brez vsiljivosti. 108

Cepljene trte, prvovrstne, komad 1 Din, korenjaki komad Din 0.25, izvanredna kvaliteta, pri naročilu vsestranske ugodnosti: Drevesnice J. Gradišnik, Šmarjeta, p. Celje. 49

Zenini in neveste

ne zamudite ugodne prilike, da nakupite obleke, platno, odeje, perilo in drugo v veletrgovini **Ludovik Kuharič, Ormož**, kjer Vas najboljše postrežejo in najceneje zaračunajo. 110

Denar naložite najboljši in najvarnejši pri Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru

Gosposka ulica

r. z. z. n. z.

Ulica 10. oktobra

Najugodnejše obresti za vloge in posojila. Stanje hranilnih vlog nad 62.000.000 dinarjev.

Za varnost hranilnih vlog jamči nad 3.000 članov, večinoma trdnih kmetov in posestnikov, z vsem svojim premičnim in nepremičnim premoženjem kar znaša v vrednosti več sto milijonov dinarjev.

Denar lahko vlagate po položnici. Pišite po nje!